

Leto XXX. — Številka 32
TRIDESET LET 1947-1977

Ustanovitelji: občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič — Izdaja CP Glas Kranj. Glavni urednik Igor Slavec — Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Kranj, torek, 26. 4. 1977
Cena: 3 din

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

V revoluciji prekaljeni

Jutri mineva 36 let, odkar je bila na pobudo in pod vodstvom KPS ustanovljena Osvobodilna fronta slovenskega naroda. S to genijalno in zgodovinsko politično potezo je KPS praktično po treh tednih okupacije enkrat za vselej usmerila slovenski narod, da se je zavestno in spontano pričel strnjevati v OF kot edinstveni vseljudski politični organizacijski voju za osvoboditev, v katerem se je hkrati pričela tudi revolucija za novo demokratično in federativno Jugoslavijo.

27. aprila 1941 je bila potrjena skozi programske usmeritev OF enkratna in zgodovinsko pomembna odločitev za včino, ki je takoj razumela, da le skupni boj za svobodo proti do zob oboroženemu okupatorju lahko prinese zmago. Ideje OF so dosegla aškerne vase in mesto. Člani KPS so potrčali na vrata najnaprednejših Slovencev in preko njih pričeli širino osveščanja vseh, ki so komaj slutili, kako velik boj je pričel biti slovenski narod. Veseli pa so, da se je treba okupatorjem upreti, da je treba, čeprav golih rok, v boj za svobodo. V teh usodnih dneh se je pričela kovati naša preobrazba, pričela se je velika preskušnja vseh. Vloga in delež OF za razvoj partizanskih enot in vključevanje aktivistov v vse dejavnosti, ki so zdajajo okupatorjem in domaćim izdajalcem smrtni udarci in vloga OF v funkciji nastajanja nove ljudske oblasti v okupirani domovini sta bili zmogoviti predvsem zato, ker je KPS gradila OF na iskrenem zaupanju, na enotnosti in spoznavanju ljudi ne glede na socialni, nacionalni ali verski prepiranja.

Ko ob našem prazniku razmišljamo in obujamo veličino NOB, hkrati pa ocenjujemo dobra tri desetletja povojnega razvoja, moramo na glas priznati, da so dosežki, ki sta jih vsak izmed nas in družba kot celota dosegla na družbeno ekonomskem in družbenopolitičnem področju, velikanski. Hitri in plebisci-

tarno dogovorjeni koraki razvoja našega samoupravnega socializma, naše demokracije in humanizacije so do temeljev spremenili našo družbo.

V tej preobrazbi — revoluciji, ko se koli svoboden, neodvisen, enakopraven človek, ko zavestno v najširšem pomenu besede gradimo samoupravno in demokratično neuvrščeno Jugoslavijo, ima kot naslednica OF socialistična zveza delovnih ljudi vlogo organiziranega nastopa uveljavljanja ustavnih samoupravljalskih in političnih pravic delovnih ljudi, v boju za ekonomsko demokracijo, ki bistveno pogojuje stopnjo človekove svobode in uresničevanja vseh drugih človekovih pravic in svoboščin. In v tej bitki ima pravico in dolžnost aktivno in organizirano prek SZDL soustvarjati naš še boljši junij vsak, ki mu pomenijo svoboda, bratstvo, demokracija, samoupravni socialismus in neuvrščenost njegov življenjski cilj.

Kot so se naši ljudje množično vključevali v pokret OF, neprav so z izraženo pripadnostjo tvegali svoja življenja, tako množično in še bolj bi se morali v sedanjem času našega razvoja strniti okrog SZDL prav vsi. Preko organizirane politične akcije morajo naši aktivisti pridobiti čim širši krog občanov in delovnih ljudi, da vsi skupaj dogovoren in organizirano vplivamo na razreševanja problemov in nalog, ki smo jih skupaj začrtali.

Praznik obletnice OF je najprimernejši trenutek ocenitve naše poti, je pa tudi trenutek, da se vsi bolj kot kdajkoli zamislimo: Mar ni tudi moja dolžnost biti aktivni soustvarjalec te samoupravne socialistične družbe, ki me je iz hlapca Jerneja dvignile v svobodnega in socialistično brezskrbnega človeka.

Vsem občanom in delovnim ljudem Gorenjske iskrene čestitke ob prazniku OF.

Medobčinski svet SZDL za Gorenjsko

Predsednik Janez Varl

Danes podeljena republiška priznanja OF

LJUBLJANA — Danes ob 10. uri bo v veliki dvorani skupščine SRS slavnostna seja republiške konference SZDL ob obletnici ustanovitve OF slovenskega naroda. Na seji, ki jo bo vodil predsednik republiške konference SZDL Mitja Ribičič, bodo dolgoletnim slovenskim družbenopolitičnim delavcem podelili letosnjaja priznanja OF. Prejeli jih bodo: Alfonz Grmek, Matevž Hace, Ema Hojkar, Rado Janežič, Pepca Kardelj, Zmaga Kavčič, Dušan Kolenc, Milan Lokar, Angela Miklavc, Bogdan Osolnik, Marija Pleteršek, Mirko Podbevšek, Miha Potočnik, Jože Primožič, Viktor Stopar, Lojzka Stropnik, Milan Vižintin, Milovan Zidar ter Kulturno društvo »Ivan Trinko« iz Cedada in Lovska zveza Slovenije.

L. B.

TITOVU ustvarjalnost vsestranska načela K
četrti desetletja TITA na čelu K
menčno v službi revolucije

Slavnostni govor je imel predsednik CK ZKS France Popit, ki je najprej pozdravil predsednika Tita, nato pa prek 700 delegatov in udeležence ustanovnega kongresa KPS na Čebinah. Seje so se poleg uglednih predstavnikov družbenega, kulturnega in političnega življenja Slovenije udeležile tudi delegacije CK ZK, delegacije CK ZK Bosne in

S svečanega sprejema na brniškem letališču — Foto: F. Perdan

Prisrčen sprejem

Predsednik republike Josip Broz-Tito je v nedeljo popoldne prispeval v Slovenijo, včeraj pa se je udeležil slavnostne seje CK ZKS v Ljubljani ob 40. obletnici ustanovnega kongresa Komunistične partije Slovenije

Predsednik republike Josip Broz-Tito je z ženo Jovanko v nedeljo, 24. aprila, popoldne prispeval v Slovenijo. Na brniškem letališču ga je prisreno pozdravila precejšnja množica, na letališki ploščadi pa so mu zazeleli dobrodružlico Sergej Kraigher, Lidija Šentjurc, France Popit, Edvard Kardelj z ženo, Stane Dolanc z ženo, Marijan Breclj, Andrej Marinčič in drugi najvišji predstavniki slovenskega družbenopolitičnega življenja ter predstavniki kranjske občine Judita Rakovec in Henrik Peterlin. Šopek cvetja pa sta predsedniku Titu in ženi izročila učenca osnovne šole Lucijan Seljak iz Stražišča Karmen Zircelbach in Gorazd Tršan. Z letališča se je predsednik s spremstvom odpeljal na Brdo pri Kranju.

Včeraj, 25. aprila, dopoldne pa je predsednika Titu z ženo in spremstvom pozdravila slavnostno okrašena Ljubljana. Vse od Kranja do Ljubljane in v Ljubljani je visokega gosta, ki se je udeležil slavnostne seje CK ZKS ob 40. obletnici ustanovnega kongresa Komunistične partije Slovenije, pozdravljalo na tisoče prebivalcev, mladih iz šol in drugih, ki so prišli iz vseh krajev Slovenije. Pred dvorano kina Union so predsednika sprejeli predstavniki slovenskega družbenopolitičnega življenja, v dvorani pa se je nato začela slavnostna seja.

Slavnostni govor je imel predsednik CK ZKS France Popit, ki je najprej pozdravil predsednika Tita, nato pa prek 700 delegatov in udeležence ustanovnega kongresa KPS na Čebinah. Seje so se poleg uglednih predstavnikov družbenega, kulturnega in političnega življenja Slovenije udeležile tudi delegacije CK ZK, delegacije CK ZK Bosne in

Hercegovine, Črne gore, Hrvatske, Makedonije, Srbije, delegacije pokrajinskega komiteja ZK Kosova in Vojvodine, delegacije iz Trsta, komunističnih partij Avstrije in Italije, predstavniki zvezne slovenske organizacij iz Celovca in druge.

France Popit je v svojem govoru izrazil enotnost in revolucionarno pot naše partije, njene vloge in ugleda, ki ga uživa doma in v svetu danes, ko praznujemo 40-letnico njenega ustanovitve in ko hkrati proslavljamo 40-letnico prihoda tovariša Tita na čelo partije in njegov 85. rojstni dan.

Potem je spregovoril tudi predsednik Tito in poudaril: »Ce ne bi prevojno ob ustanovitvi komunistične partije Slovenije in Hrvatske tak odločno postavili v ospredje nacionalno vprašanje, bi nam bilo med vojno veliko teže; ne bi se mogli združeni tako odločno upreti okupatorju. Ta enotnost, rojena pred vso vojno, naj bo živa tudi naprej.«

Danes imamo v naših vrstah 1,5 milijona komunistov. To je velika vojska v borbi za nadaljnji napredok. Vedeti moramo, da naša revolucija še ni končana; še so sovražniki. Priprčan pa sem, da bomo pripravljeni, da se nam ne more nič zgoditi...«

Naročnik:

Podeljeni nagradi Dimitrije Tucović

Zbirka za podelitev Ninove nagrade »Dimitrije Tucović« je razglasila za knjige leta razpravo Edvarda Kardelja »Protislovja družbene lastnine v sodobni socialistični praksi«, ki jo je izdala Državna založba Slovenije in delo profesorja dr. Miroslava Pečuliča »Srečanje svetov objavljeno v treh delih antologije »Marksizem - misel našega časa«, ki jo je natisnilo časopisno založniško podjetje Uradni list SFRJ.

Nagrada »Dimitrije Tucović« za najboljše publicistično delo, objavljeno v preteklem letu v enem od jezikov narodov in narodnosti Jugoslavije, znaša 20.000 dinarjev in je letos prvič podeljena. Razpisali so jo ob 40-letnici izhajanja predvojnega in 25. obletnici prve povojne številke časopisa NIN.

Nova nadomestila

Zvezni izvršni svet je sprejel predlog dogovora o nadomestilih za koruzno moko, mleko, mlečne izdelke, sveže meso, sojo in umetna gnojila; ki se bodo izplačevala v drugem polletju. Predlog so sprejeli zato, da bo lahko uresničena politika cen za letos. Do omenjenih nadomestil so upravičene organizacije združenega dela, ki te izdelke predstavljajo ali jih prodajajo potrošnikom. Zaradi višjih predelovalnih in pridelovalnih stroškov je namreč grozila občutna podražitev vseh teh proizvodov.

Novi cenzusi

Skupščina zveze skupnosti otroškega varstva Slovenije je sprejela sklep o uveljavljanju drugačnih cenzusov za otroške dodatke. Višine otroških dodatkov so po dohodku na družinskega člena razdeljene v štiri skupine. V držinah, kjer je dohodek na družinskega člena nižji od 1200 din meščno, dobi prvi otrok 260 din dodatka, vsak naslednji pa 360 din. Če je dohodek na člena od 1200 do 1400 din dobi prvi 220, vsak naslednji pa 310 din dodatka; če je dohodek na člena med 1400 in 1900 din dobi prvi otrok 170 din vsak naslednji 230 din dodatka in če znaša dohodek na člena od 1900 do 2200 din je prvi otrok upravičen do dodatka v višini 130 din, vsak naslednji pa do 180 din dodatka. Na podlagi novih meril je tudi določeno, da so starši upravičeni za težje telesno ali duševno prizadevanja otroka do posebnega dodatka, ki znaša 105 dinarjev in samohranilci do dodatka, ki znaša 60 dinarjev.

Na novo je določena tudi denarna pomoč za novorojenega otroka v letu 1977. Če je mesečni dohodek na družinskega člena nižji od 1200 dinarjev, oziroma, če je dohodek od kmetijske dejavnosti na družinskega člena nižji od 1200 dinarjev letno, znaša pomoč 750 dinarjev. Če pa je dohodek višji, dobi mati za opremo novorojenčka 350 dinarjev.

Otroci iz kmečkih družin, ki jim je pomoč nujno potrebna, imajo pravico do 160 din dodatka mesečno. Izpolnjevanje pa morajo naslednje pogoje: da je dohodek od kmetijskega poglavitvene vir dohodka njihovih družin ali pa so brez dohodka in živijo v kmečkih gospodinjstvih, katerih skupni katastrski dohodek ne presega 2000 din ali 600 din na družinskega člena. Skupnost otroškega varstva v posamezni občini lahko v izjemnih primerih določi višji ali nižji dohodek.

Dražji mazut in kurilno olje?

Komaj so bila ustanovljene nove cene bencina in nekaterih drugih naftnih derivatov, je že na vrsti nova zahteva podražitvi mazuta in kurilnega olja. Utemeljitev je preprosta: če bosta omenjeni gorivi še naprej enake cene, jih ne bo toliko kot jih potrebujemo. Sicer pa jih že sedaj primanjkuje in sicer v Sloveniji, Makedoniji in nekaj tudi v Črni gori. To se pravi: v republikah, kjer ni rafinerij.

ODKRITJE SPOMINSKE PLOŠČE IVANU TOMINCU V STRAŽIŠČU — Kranj — V petek, 22. aprila, je bila pred Tominečevi hišo v Stražišču velika proslava, ki so se je udeležili mnogi predvojni komunisti in revolucionarji, med njimi tudi Miha Marinko, član sveta federacije in udeleženec ustanovnega kongresa KPS na Čebinah, tako kot Ivan Tominec, ter številni Kranjčani, Strašani, predstavniki občinskih in krajevnih družbenopolitičnih organizacij, praporščaki, pevci, godba in šolska mladina. Slavnostni govor je imel predvojni komunist Tine Zaletel, ki je orisal svetel lik tega revolucionarja; proslava pa so s kulturnim sporedom dopolnili domači pevci, recitatorji in kranjska godba na pihala.

Po končani proslavi je bilo slavnostno zasedanje sveta krajevne skupnosti v šoli Lucijan Seljak, kjer so pripravili slikovno razstavo o življenju in delu Ivana Tominca. — I. S. — Foto: F. Perdan

JESENICE

V četrtek, 28. aprila, bodo ločene seje vseh treh zborov skupščine občine, na katerih bodo razpravljali o poročilu o delu zdravstvenih organizacij na območju občine Jesenice, o poročilu o realizaciji programa komunalnih del za leto 1976 ter srednjoročnega programa za obdobje 1973 do 1976, o osnutku odloka o proračunu občine Jesenice za leto 1977, o predlogu odloka o spremembah odloka o zakloniščih na območju občine Jesenice, o predlogu za preimenovanje temeljne organizacije združenega dela Posebne osnovne šole Jesenice v temeljno organizacijo združenega dela osnovne šole Polde Stražišar Jesenice, razpravljali pa bodo tudi o predlogih samoupravnih sporazumov o temeljnih planov družbenih dejavnosti za obdobje 1976 do 1980 v SRS. Na dnevnem rednu vseh treh sej zborov skupščine občine so tudi volitve in imenovanja in delegatska vprašanja. — D. S.

V petek, 22. aprila, je bila na Jesenicah seja predsedstva občinske konference SZDL Jesenice, na kateri so razpravljali o letošnjih priznanjih OF, ki jih bodo podelili šestim posameznikom, po krajevnih skupnostih pa bodo letos prvič podeljevali tudi bronasta priznanja OF. Na seji so razpravljali tudi o gospodarskih rezultatih v minulem letu in sklenili, da morajo vse organizacije, ki so poslovale pod planom, z izgubo ali na robu rentabilnosti, izdelati posebne analize vzrokov in ukrepov za takšno stanje. — D. S.

Danes, 26. aprila, bo v konferenčni sobi redna seja izvršnega sveta, na kateri bodo razpravljali o spremembah odredbe o določitvi temeljnih in drugih organizacij združenega dela, ki so posebne pomene za narodno gospodarstvo, o osnutku trimesečnega načrta proračuna občine za drugo četrletje letošnjega leta in o nekaterih drugih vprašanjih. — D. S.

TRŽIČ

V torek, 19. aprila, je bila v Tržiču seja predsedstva občinskega sveta Zveze sindikatov, na kateri so potrdili predloge za letošnje dobitnike srebrnih znakov sindikata. Predsedstvo je razpravljalo tudi o predlogih kriterijev za ocenjevanje individualnih poslovodnih organov. O tem je bilo govorov tudi na četrtkovi seji predsedstva občinske konference SZDL. Razen tega so obravnavali zaključke javne razprave o kmetijstvu, program letošnjih proslav v tržiški občini in potrdili predloge za dobitnike letošnjih priznanj OF. Komisija je izmed 15 predlogov sprejela pet.

Včeraj, 25. aprila, so se v Tržiču sestali zbori občinske skupščine. Nekaj točk dnevnega reda so obravnavali delegati vseh treh zborov na skupnem zasedanju, nato pa so odšli delegati na ločena zasedanja. Skupščinski zbori so razpravljali o nekaterih pomembnih vprašanjih. Obravnavali so načrt oživitve starega mesta Tržiča, ocenjevali lansko gospodarjenje na osnovi zaključnih računov in razpravljali o problematiki zdravstvene službe v tržiški občini. Več o zasedanjih skupščinskih zborov bomo še poročali. — J. K.

Za 1. maj spet na Jošt

Kranj — Občinski sindikalni svet je pred nekaj leti dal pobudo, da bi kranjski delavci začeli ponovno praznovati 1. maj na Joštu, na kraju, kjer so se že pred vojno ob delavskem praznku zbirali delavci iz gorenjske metropole. Zato letos že tretjič zapored organizirajo prvomajsko proslavo na Joštu. Letošnje praznovanje bo hkrati tudi počastitev 40-letnice ustanovnega kongresa KPS, 40-letnice prihoda tovariša Titu na celo partije in njegovega 85. rojstnega dne.

Praznovanje se bo začelo že v soboto, 30. aprila. Ob 18. uri bo na Trgu revolucije pred Delavskim do-

Naloge komunistov

Kranj — Aprila in maja čaka osnovne organizacije ZK, svete in stalne aktive precej nalog. Le-te bodo se odgovornejše za tiste, ki pri uresničevanju nalog zamujajo. Komite ZK Kranj se posebej opozarja, da morajo komunisti opremljati in analizirati uresničevanje zakona o združenem delu, po osnovnih organizacijah obravnavati stališča seje predsedstva slovenske partije in seje izvršnega komiteja predsedstva ZKJ in primerno dopolniti delovne programe. Na tem področju je po podatkih komiteja precej osnovnih organizacij »zatajilo«. Večjo pozornost bo treba posvetiti tudi kadrovjanju v srednjo politično šolo, slavnostnim sejam komunistov ob 40. obljetnici KPS, oblikovanju marxističnih knjižnic in ocenjevanju članov in delegatov. Razen tega pa se morajo komunisti redno pripravljati na kongres partije in na bližajoče se volitve leta 1978. — J. K.

Proslave v znamenju uspehov

Tudi Gorenjska se je že v preteklih dneh »pridružila« svečanemu praznovanju številnih letosnjih jubilej: 40-letnice prihoda tovariša Titu na celo komunistične partije Jugoslavije, njegovega 85. rojstnega dne ter 40-letnice ustanovitve KP Slovenije na Čebinah. Stevilni Gorenjci so se prav včeraj udeležili svečane proslave ob tem jubileju v Ljubljani. Seveda pa so povsod v teh dneh tudi manifestacije ob slovesnem praznovanju 27. aprila, dneva OF, in praznika dela, 1. maja. Vseh seveda niti ni mogoče omeniti. Zato naj omenimo le najpomembnejše po posameznih občinah. Proslave za oba praznika so v glavnem povsod združene.

JESENICE

Osrednja proslava za jeseniško občino bo drevi ob 17. uri na Plavžu. Tu bodo vzdali temeljni kamen za nov osnovnošolski center. Jeseničani za to priložnost pripravljajo bogat kulturni program. Če bo vreme slabo, bo prireditve v dvorani »Podmežaklja«. Ob obeh praznikih bodo podeljeni tudi srebrni znaki sindikata, ki jih bo prejelo pet osnovnih organizacij sindikata in deset posameznikov ter šest občinskih priznan OF.

KRANJ

Slavnostni govor na današnji osrednji proslavi za kranjsko občino, ki bo drevi ob 18. uri v dvorani kina Center, bo dr. Joža Vilfan. V kulturnem programu bodo sodelovali akademski pevski zbor ter recitatorji Prešernovega gledališča. Proslave bodo seveda tudi po mnogih drugih krajin kranjske občine. Veliko pa jih je že tudi bilo.

RADOVLJICA

Radovljčani so v počastitev vseh jubilejov in praznikov pripravili proslave še doma po vseh krajih radovljške občine. Osrednja pa bo drevi ob 19. uri v prostorih osnovne šole Antona Tomaža Linharta. Poleg domačih umetnikov bosta na njej nastopila tudi opera pevca Božena Glavak in Dragiša Ognjanovič. V prostorih Šivčeve hiše bodo že uro poprej odprli razstavo »taborišče Gonnarse«. Danes bodo svečana proslava še v Leskah, jutri pa bosta svečanosti na Ljubnem in v Podnartu. Na slavju v Podnartu, ki bo ob 16. uri, bo govoril sekretar medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko Ludvik Kejzar. Povsod so bila ali pa še bodo najprizadenevnejšim domačinom podeljena priznanja za uspešno delo.

ŠKOFJA LOKA

Slavnostna seja občinske konference SZDL Škofja Loka bo danes ob 16. uri v prostorih galerije na škofjeloškem gradu. Ob prazniku bodo v Škofji Loki podelili pet občinskih priznan OF: eno delovni organizaciji, štiri pa posameznikom. Sicer pa Škofjeločani letosnji dan OF in praznik dela pričakujejo v znamenju velikih delovnih uspehov. Že v petek so v Sovodnju namreč odprli nove proizvodne in poslovne prostore Termopola, včeraj novo blagovno v Zeleznikih, danes ob 11. uri bodo svečano odprli nov televizijski pretvornik na Lubniku, jutri ob 10. uri pa bo v Žireh slovesnost ob 30-letnici tovarne obutve Alpina, ki je prav tako v dobrem letu zgradila novo proizvodno in skladiščno dvorano.

TRŽIČ

Svečana proslava za tržiško občino bo drevi ob 19. uri v Cankarjevem domu. Slavnostni govor bo predsednik občinskega sindikalnega sveta Jože Zupančič. V kulturnem programu bodo sodelovali učenci tržiške glasbene šole, učenci osnovne šole Križe ter komorni zbor tovarne obutve Peko.

J. Govekar

35-obletnica boja trinajstorce v Okrogelski jami

V nedeljo, 24. aprila, popoldne se je kljub meglemu in vlažnemu vremenu množica Kranjčanov, Naklanov in okoličanov zbrala ob spomeniku na robu Okrogelske gmajne, da bi počastila 35. obletnico junajškega boja trinajstih partizanov Kokrške čete. Letosnja obletnica je še posebej pomembna, saj sovpada z jubilej, ki jih letos praznuje KP Slovenije, obenem pa je letos tudi obletnica prihoda tovariša Titu na celo KPJ in pa njegov življenjski jubilej.

V slavnostnem nagovoru zbranim je Srečo Nečimer, predsednik občinske konference ZSMS Kranj še posebej poudaril vlogo komunistične partije pri bujenju narodne zavesti in odpore okupatorju na Gorenjskem: formiranje Kokrške čete je bil tak dokaz, da se Gorenjci niso spriznjali z okupacijo. Odpor pa je severa sovražnika spodbudil k akcijam za uničevanje partizanstva na Gorenjskem. Ena takih akcij je bila tudi hajka v Udin borštu sredi aprila 1942, ko je Nemcem uspelo kokrško četo razbiti na več skupin in ena teh

S spominske svečanosti na Okroglem — Foto: F. Perdan

**Skupščina občine Kranj
in družbenopolitične organizacije**
Občinska konferenca SZDL
Občinska konferenca ZKS
Občinski sindikalni svet
Občinska konferenca ZSMS
Zveza združenj borcev NOV
Zveza rezervnih vojaških starešin

čestitajo vsem delovnim ljudem in občanom in jim ob praznovanju 40. obletnice ustanovitve KP Slovenije, 27. aprila — dneva OF ter 1. maja — praznika dela, želijo še nadaljnji velikih uspehov pri izgradnji socializma.

Sodelovanje s koroškimi Slovenci

Jesenice — V četrtek, 21. aprila, je na povabilo sveta za mednarodne ekonomske odnose pri občinski konferenci SZDL Jesenice obiskal jesenško občino predsednik zveze slovenskih organizacij na Koroškem dr. Franci Zwitter. Pogovora na Jesenicah se je udeležil tudi predstavnik zveze slovenske mladine na Koroškem Marjan Zremc.

V dopoldanskem delu pogovora so izmenjali izkušnje o dosedanjem sodelovanju med koroškimi Slovenci in Jeseničani in sicer na kulturnem in športnem področju. Jeseničani so že več let skrbeli za izmenjavo kulturnih skupin in vzdrževali tesne kulturne stike s kulturnimi skupinami nastran Karavank. Sodelovali so tudi jeseniški borce. V pogovoru so poudarili, da bi se morali ti stiki nadaljevati in krepliti, predvsem pa potekati po načrtnih programih.

Popoldne je dr. Franci Zwitter predaval v sejni dvorani skupščine občine o aktualnem političnem trenutku na Koroškem. D.S.

Izročilo Čebin se je oplemenitilo v fronti

»Manifest, ki je bil sprejet na ustanovnem kongresu KPS na Čebinah,« pripoveduje eden od ustanoviteljev Osvobodilne fronte in član sveta federacije Tone Fajfar, »je bil analiza tedanjega položaja doma in v svetu. Fašizem je grozil doma in po svetu. To so čutile napredne sile v Jugoslaviji, ki se je tudi že oklepala fašizacije. Hitler je zasedel Avstrijo, koval pa je tudi načrte za napad na Českoslovaško in Poljsko. Zapadne demokracije so bile nemočne in so pogosto Hitlerju tudi nasedale. Začele so snovati ljudske fronte, ki so bile poskus združevanja protifašističnih sil. Takšne fronte srečamo predvsem v Franciji in Španiji. V Jugoslaviji in tudi v Sloveniji je bilo dosti levo usmerjenih naprednih gibanj, ki so skušala biti opozicija režimu. Vendar so bile to dosti neresne

in kratkotrajne formacije. Bile pa so tudi struje, predvsem s klerikalno osnovo, ki so fašizem zagovarjale. Delavski razred se je zaradi izredno slabega materialnega in socialnega položaja odločal za upor in stavke. Komunistična partija Slovenije je znala pravilno analizirati položaj, čeprav se je naslanjala tudi na Kominterno. Zavrgla je sektaštvu in skušala združiti vse protifašistične sile in nasprotnike beograjskega centralizma. Edina je pravilno ocenila pomen delavske enotnosti. Komunisti so se vključevali v napredne sindikate, Svobodo itd. Iskali so načine za prodor med delavstvo. Partija je vedno zagovarjala idejo enotnosti naprednega gibanja in skupnega nastopanja!«

»Ljudske fronte po Evropi, predvsem v Franciji in Španiji, so doživljale poraze. Na fronte so slabo vplivali sovjetsko-finska vojna, pakt Ribbentrop-Molotov, spremenjena politika Kominterne, ki je zagovarjala, da je edino merilo za pravilno usmerjenost komunista odnos do Sovjetske zveze, in zmeda, ki se je marsikje že pojavljala,« pravi Tone Fajfar.

»V Sloveniji se je protifašistična v proticentralistična fronta krepila. Krščanski socialisti, sotoli, napredni kulturniki in še nekatere druge opozicije so ponudile partiji trajno zaveznštvo, ki je v okviru Osvobodilne fronte slovenskega naroda, ki je nastala aprila leta 1941, preraslo v enotnost. Ostale opozicije so razpadale in so se celo bale komunistov. Oblikovanje OF je bila genialna poteza Komunistične partije Slovenije, ki sta jo zasnovala predvsem Kidrič in Kardelj. Le taka fronta je lahko začela osvobodilno gibanje. Tu je najbolj čutiti povezavo med Čebinami in OF. Menim, da smo takrat načeli tudi vprašanje samostojne poti v socializem,« meni tovarš Tone Fajfar. Izoblikovalo se je enotno stališče do naše prihodnje poti. Fronta je postala trajna oblika našega političnega življenja. V težavah preizkušena partija je bila njena moralna in idejna sila. Takšna Osvobodilna fronta je tudi svetel zgled za našo SZDL!« J. Košnjek

V počastitev letosnjih jubilejev partije in Tita je bil v soboto, 23. aprila, ob 18. uri v festivalni dvorani na Bledu svečani zbor komunistov radovljške občine, na katerem je govoril sekretar komiteja občinske konference ZK Radovljica Jože Bohinc. Na svečanosti so podelili priznanja šestim predvojnim komunistom in 68 članom, ki so v zvezi komunistov 30 let in več. V zvezo komunistov pa so sprejeli 82 novih članov. V kulturnem programu so nastopili Akademski pevski zbor iz Kranja, učenci osnovnih šol Lipnica in Bled, člani DPD Svoboda Podnart, KUD Ljubno, radovljške delavske univerze in godbe na pihala iz Gorj. — A. Z. — Foto: F. Perdan

Občinska priznanja OF

Na današnjih slavnostnih sejah občinskih konferenc SZDL bodo tudi v vseh gorenjskih občinah podelili letosnja priznanja OF prizadevnim in dolgoletnim družbenopolitičnim delavcem, društvom in organizacijam.

Na Jesenicah bodo priznanja OF podelili Antoniji Divjak, Jožetu Osvaldu, Stanislavu Riznerju, Andreju Zalokarju in Jožetu Gazvodu.

V kranjski občini bodo priznanja dobili: Peter Babič, Anton Beton, Alojz Čimzar, Pepca Jež, Ljudmila Kaštrun, Filip Lavrič, Franc Leskovec, Dana Petrač, Jože Solar, Viktor Tišler, Mitja Valenčič, Franc Vrtačnik, Marija Zaletel, Slavica Zirkelbach in Miha Zupančič.

V radovljški so letosnji načranci OF: Jakob Pretnar, Ivan

Fister, Jože Malnar, Anton Šantelj, Jože Ješe, Albin Nardin, Valentín Švegelj, Elza Osterman, Tončka Pretnar, Anton Golc, dr. Marjan Žilič, Alojz Kos, Martin Stepan, Jože Zupan, Lovro Strgar, Franc Medja, Mulej Franc, Franc Jere in Valentín Marinko ter Murka Lesce, Knjigoveznica Radovljica, Gasilsko društvo Milno, Gasilsko društvo Brezje in Partizan Gorje.

V Škofjeloški občini prejme priznanje OF Alpina Žiri in posamezniki: Albin Krmelj, Karel Jelenc, Florijan Rant in Zdravko Mrak.

V tržiški občini pa so letosnji načranci OF: Ivanka Raztrenen, Marija Petek, Bogomir Meglič, Branko Veselinovič in Boris Janc.

L. B.

Sprejem za starejše člane ZK

Tržič — Komite občinske konference ZKS Tržič že nekaj let pravilno sprejeme za člane ZK, ki so že dosegli 30-letni staž. Letos, ko praznujemo pomembne jubileje partije in Tita, bo ta sprejem še posebno slovesen. Sprejem za komuni-

ste s 30-letnim partijskim stažem bo v četrtek, 28. aprila, ob 18. uri v zgornjih prostorih avtobusne postaje. V Tržiču je kar 34 komunistov, ki jim bo letos preteklo 30 let partijskega dela.

-jk

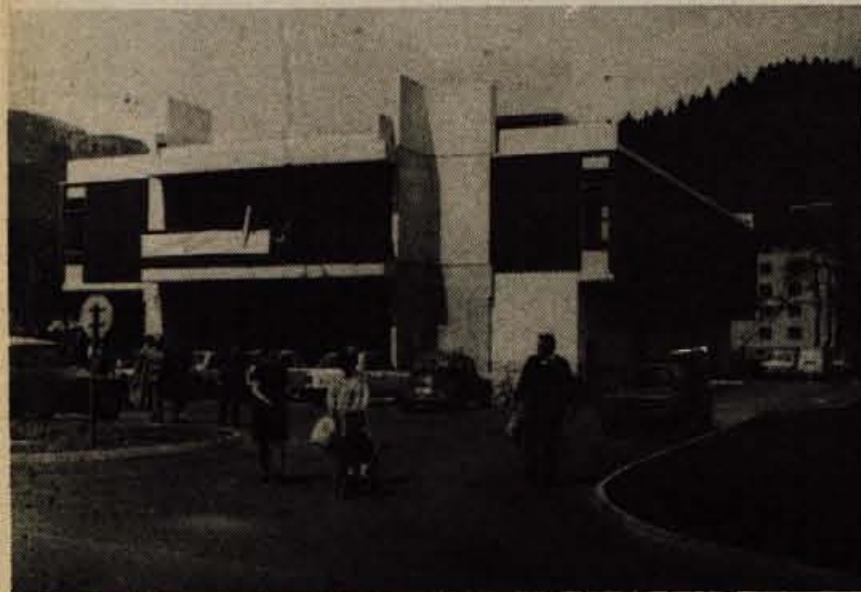
SLAMNIKI NAD BOHINJSKO BELO — Te dni v krajevni skupnosti Bohinjska Bela v radovljški občini prvič slavijo krajevni praznik, 20. aprila 1941 so se namreč pri hiši Matevža Volfa-Blaža na Slamnikih nad Bohinjsko Belo sestali na posvetu komunisti jeseniškega, bohinjskega in blejsko-gorjanskega območja in se dogovorili o pripravah ter organiziranju oborožene vstaje proti okupatorju. V počastitev tega jubileja in krajevnega praznika je bilo v soboto, 23. aprila, dopoldne na Slamnikih pri Volfovem domačiji mnogo zborovanje, na katerem je govoril predsednik radovljške občinske skupščine inž. Polde Pernuš. V kulturnem programu pa so nastopili komorni zbor A. T. Linhart iz Radovljice, recitatorji DPD Svoboda Bohinjska Bela in Slavica Zirkelbach. Godba na pihala iz Gorj. V počastitev krajevnega praznika pa je bilo v krajevni skupnosti še več drugih prireditev. Tako je bila v petek, 22. aprila, večer v kulturnem domu na Bohinjski Beli tudi slavnostna seja sveta krajne skupnosti. — A. Z. — Foto: F. Perdan

Nazadovanje do kritične meje

Za pokritje izgube Kompasove temeljne organizacije združenega dela na Ljubelju ni poklicana le tržiška skupnost, temveč tudi delovna skupnost Kompasa

TRŽIČ - Kolektiv Kompasove temeljne organizacije združenega dela na Ljubelju je po slabem lanskem poslovanju sprejet sanacijski program, o katerem bo razpravljal tudi centralni delavski svet Kompa- sa in izvršni svet občinske skupščine. To je nova potrditev nezavidljivega položaja Kompasovih obratov na Ljubelju, katerih nazadovanje zadnja leta dosega že kritično mejo, in opozorilo, kako napačni so bili pretekli sanacijski programi, ki so bili preveč usmerjeni le k prodaji objektov in iskanju interesentov, ki bi bili voljni Ljubelj prevzeti, in so zavorjali zmanjševanje dejavnosti.

Nov sanacijski program Ljubelja z Zelenico zavrača takšne usmeritve, saj so predvsem letošnji rezultati dokazali, da niso osnovane. Predvsem gostinstvo beleži precejšen napredok. Slabše kaže žičničarjem, ki bodo komaj zbrali dovolj denarja za amortizacijo. Zato je nov sanacijski program usmerjen k dvema ciljem: modernizaciji in izpopolnitvi žičničarskega sistema na Zelenici in njegovi širitevi ter zboljševanju in širjenju gostinskih zmogljivosti na Ljubelju. Cilja sta povezana. Brez popolnejših in modernejših žičničarskih naprav (zanje se Kompas že odloča) bodo gostinske zmogljivosti

Železniki, 26. aprila - Danes dopoldne so v Železnikih svečano odprli novo blagovnico združenega podjetja ABC Pomurka - Veletrgovina Loka iz Škofje Loke. Svečanosti so se udeležili mnogi predstavniki delovne organizacije, gostje in domačini. Kajti sodobna trgovina, kakršno so prebivalci s tega področja že dolgo želeli, je za kraj brez dvoma izredno velika pridobitev. Novo blagovnico v Železnikih so delavci SGP Tehnika iz Škofje Loke začeli graditi maja lani. Delo so napredovala dokaj hitro. V novih prostorih s skupno površino 1025 kvadratnih metrov sta samoposrežna trgovina ter sklošna trgovina s tekstilom in tehničnimi materiali. Poleg tega je poskrbljeno tudi za moderna skladističa, kasneje pa se bo v nove prostore uvelila še izpostava Ljubljanske banke iz Železnikov. Investitor je pri gradnji vložil 12 milijonov dinarjev v osnovna in približno 4 milijone dinarjev v obratna sredstva. Veletrgovina Loka je bila udeležena pri investiciji s približno polovico sredstev, ostalo pa so s krediti spokrilice izvajalec del in Ljubljanska banka. Opremo za novo blagovnico sta prispevala Alprem iz Kamnika in LTH iz Škofje Loke. Po slavnostnem govoru v. d. direktorja podjetja diplomiranega ekonomista Ludvika Lebna je novo trgovsko hišo svečano odprli pomočnik šefa maloprodaje v delovni organizaciji in predsednik delavškega sveta Alojz Arh. Gostje in domačini so si nato z zanimanjem ogledali nove prostore. Novo blagovnico bo Veletrgovina Loka že letos odprla tudi v novem ško- loškem naselju Podlubnik. (jg) - Foto: F. Perdan

na Ljubelju osiromašene. Seveda bo treba za Zelenico sprejeti trajne preventivne in varnostne ukrepe!

Tako zasnovan sanacijski program Kompasove TOZD na Ljubelju je bil sprejet na pogovoru med predstavniki Kompasa in predstavniki tržiškega izvršnega sveta in družbenopolitičnih organizacij. Ven- dar bi mu kazalo še marsikaj dodati. Predvsem za sanacijo oziroma pokritje lanske izgube ni poklicana le tržiška skupnost, temveč tudi delovna organizacija Kompasa. Prav tako sanacija ni le pokritje izgube, temveč notranja utrditev ljubeljskega kolektiva in ureditev odnosov med TOZD in matičnim podjetjem. Pri prvem in drugem je v preteklosti večkrat zaškripalo. Le tako zasnovana sanacija je sprejemljiva in vzpodbudna. Izvršni svet občinske skupščine utegne predlagati odboru sklada skupnih rezerv gospodarskih organizacij tržiške občine odobrivo posojila za premostitev Kompasove izgube. Ob le enostranski sanaciji je takšna možnost težje sprejemljiva. Predvsem pa poslovanje in položaj ljubeljske TOZD ne sme biti domena matičnega podjetja, temveč predvsem TOZD. Skupne službe delovne organizacije morajo TOZD pri tem pomagati. Prizadevanja za premostitev Kompanovih težav morajo upoštevati tudi Planinsko društvo Tržič, ki ima na Zelenici postojanko, za zdaj edino na tem smučišču. Njena urejenost in normalno obratovanje je zato tudi interes Kompa- sa. Kali sodelovanja med Kompanom in PD so že vznikle, vendar njihova dosedanja raven še ni zadostna.

J. Košnjek

Skupnost za zaposlovanje Kranj

Predpisne namere in možnosti vključevanja učencev v občini Kranj

V tem šolskem letu zaključuje osmi razred v osmih osnovnih šolah v kranjski občini 850 učencev in sicer 444 deklet in 406 fantov. Kakršne so njihove poklicne namere glede na kadrovskne potrebe in kapacitete šol?

Zopet se največ učencev želi vključiti v srednje štiriletnje šole in sicer kar 61 odstotkov vseh zključujočih. V dvo- in triletne šole pa namerava le 38 odstotkov vseh učencev. Med temi, ki se odločajo za štiriletnje šole, je kar 60 odstotkov deklet.

Pretežni del učencev, ki se je pri vpisu opredelil za štiriletnje šole, je izbral med šolami, ki so v kranjski občini. V Kranju je šest štiriletnih srednjih šol. Največ učencev, in sicer tretjina, se odloča za gimnazijo. V splošne oddelke se namerava vključiti 145 učencev, v pedagoške pa 28. Deklet je več in sicer jih je 64 odstotkov. Čeprav se v kranjsko gimnazijo vključujejo tudi učenci iz drugih občin, letos ne bo primanjkovalo prostih mest, saj jih bo predvidoma toliko kot lani. Del učencev, ki se sicer odloča za gimnazijo, pa bo izbral gimnazije izven Kranja.

Manj pa bo možnosti za vključitev na Tehnično strojno in elektro šolo. Predvsem bo premalo mest na odsek za šibki tok, kamor se samo v Kranju želi vključiti 45 učencev. Vemo pa, da se v oba elektro odseka vključujejo učenci iz celotne Gorenjske. Tudi na strojni oddelki se jih želi vključiti več kot je možnosti. Manj pa je zanimanja za odsek za jaki tok. Tako se iz kranjskih osnovnih šol želi vključiti v strojni odsek 23 učencev, v odsek za jaki tok pa nihče. Na tem odseku je torej še nekaj prostih mest za tiste, ki bodo odklonjeni drugje. Prosta pa so tudi še mesta v Poklicni kovinski in elektro šoli, ki izobražuje za potrebe Iskre.

Tudi v ekonomsko šolo se ne bodo mogli vključiti vsi, ki to želijo. Med kandidati je največ deklet. Samo

iz kranjskega področja je vpisanih 75 učencev; vseh kandidatov je 112, sprejemajo pa jih še.

Podoben, če ne še manj ugoden, pa je položaj v Upravnem administrativni šoli, kamor se vključujejo le dekleta z vse Gorenjske. Samo iz Kranja jih želi na to šolo 25; ni pa pričakovati, da bi šola lahko sprejela več kot en oddelok učenek.

Učenci iz kranjskih osmyletk v predpisnih namerah ne kažejo večjega interesa za Tekstilno tehnično šolo, saj se za tja odločajo le 4 učenci. Tudi iz ostalih občin ni takj dosti kandidatov. Nekaj več zanimanja je le za konfekcijski oddelok. Kaže, da bo ta šola spet izhod v sili za vse tiste, ki se na vsak način želijo vključiti v štiriletno šolo. Treba pa je omeniti, da izobraževanje na oddelkih te šole daje najboljše možnosti za zaposlovanje fantov; še posebej to velja za predilskih in tkalski oddelki.

Ko ugotavljamo, da štiriletnje šole ne bodo mogle sprejeti vseh, ki to želijo, so možnosti za vključevanje v poklicne šole bistveno drugačne. Tako je v kranjski občini razpisanih 498 prostih učnih mest v 53 različnih poklicih. Kandidatov za vključitev v poklice pa je 254.

Povedati je treba, da dekleta še zdaleč nimajo takih možnosti kot fantje, saj je le 19,5 vseh mest na menjenih njim, razpisana pa so za 11 različnih poklic.

Torej klub velikim potrebam delovnih organizacij po poklicnih delavcih, še ni prordlo spoznanje, da bi bila dekleta za vrsto poklicev prav tako primerna kot fantje. Po drugi strani pa tudi dekleta sama ne kažejo večjega zanimanja za poklice, ki ne sodijo med tipično ženske. Tako je kandidat za razpisana učna mesta le 77, odločajo pa se le za 7 različnih poklic.

Kar 38 od 130 deklet, ki nameravajo v poklicno šolo, se želi vključiti v dvoletno administrativno šolo. Za to šolo ni potrebno učno mesto. Potrebe po administratorjih so sicer po srednjeročnem planu velike. Kljub temu pa šola ne bo mogla zagotoviti potrebnih materialnih sredstev in prostorskih možnosti, da bi lahko nudila mesto vsem 95 kandidatkam z vse Gorenjsko.

Za vključevanje fantov pa praktično ne bo nobenih problemov. Zanje je razpisano 401 prosto učno mesto. Torej vseh potreb po poklicnih delavcih v kranjski občini ne bi pokrila tudi celotna generacija fantov. Kljub preusmeritvam iz srednjih na poklicne šole in iz enih poklicev v druge bo še vedno primanjkovalo učencev v gospodarstvu, saj jih na razpisana učna mesta namerava le 177. Največje pa bodo potrebe po novih gumarijih, tesarijih, rezkalcih, ključavnicih, zidarjih in mehanikih.

Zaključimo lahko, da tudi za kranjsko občino velja podobno kot za Gorenjsko: vidna je neskladnost med namerami učencev in potrebami po novih kadrih ter prostorskimi možnostmi šol. V splošnem pa je prostih mest v šolah dovolj, potrebine pa bodo preusmeritve, kar še posebej velja za učence srednjih šol.

Cvetka Cvetk

Kinopodjetje Kranj

s poslovnimi enotami:

Kino in Snack bar Center, Kino Storžič in Bife Storžič, Kranj Kino in Snack bar, Tržič, Kino Dom, Kamnik

čestita vsem svojim obiskovalcem in drugim občanom za praznik dela - 1. maj

REVIJA PARTIZANSKIH FILMOV

STORŽIČ

27. aprila	DESANT NA DRVAR	ob 18. in 20. uri
28. aprila	X-25 JAVLJA	ob 16., 18. in 20. uri
29. aprila	KALA	ob 18. in 20. uri
30. aprila	EŠALON DR. M	ob 18. in 20. uri
1. maja	NA SVOJI ZEMLJI	ob 16. in 18. uri
2. maja	POKLICAN JE 5 c	ob 16. in 18. uri

Cestno podjetje v Kranju

razpisuje javno licitacijo za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

	izklicna cena	letnik
1. valjar BOMAG BW 200	280.000 din	1967
2. valjar BOMAG BW 75	56.000 din	1967
3. snežni rezkar SCHMIDT	30.000 din	1963
4. kombi IMV	12.000 din	1972
5. prevozni kompresor TRUDBENIK	2.500 din	1970
6. tricikel APE 550	5.000 din	1970
7. mešalec za beton BELT	1.200 din	1971
8. 2 mopeda COLIBRI	à 600 din	1965 in 1967
9. telefonska centrala	2.000 din	1965
10. generalno popravljen motor Mercedes-benz tip OM 312-910	20.000 din	
11. zadnji diferencial za UNIMOG 411	14.000 din	
12. 6 elektromotorjev	à 200 din	

V ceni ni vračunan prometni davek. Licitacija bo v sredo, 4. 5. 1977, ob 11. uri v menzi podjetja, Jezerska cesta 22. Ogled je možen v sredo, 4. 5. 1977, ob 6. ure dalje.

K licitaciji lahko pristopijo pravne in fizične osebe, ki morajo pred pričetkom licitacije vplačati 10 % polog od izklicne cene.

ŽIVILA

cenjene potrošnike obveščamo, da bodo v prazničnih dneh prodajalne odprte po naslednjem razporedu:

27. 4.

- vse prodajalne zaprte

30. 4.

- vse prodajalne z Živilskim blagom odprte:
na območju občine Kranj do 17. ure,
na območju občine Tržič, Radovljica in Jesenice do 16. ure,
na območju občine Šk. Loka normalni delovni čas

1. in 2. 5.

- vse prodajalne zaprte

3. 5.

- vse prodajalne z Živilskim blagom odprte:
na območju občin: Kranj, Tržič in Šk. Loka od 8. do 11. ure
na območju občine Jesenice od 7. do 10.30
na območju občine Radovljica po razporedu dežurstva

Veletrovina ŽIVILA Kranj
TOZD Maloprodaja

Ugodni rezultati

V poslovni enoti podjetja Slovenijales, tovarni Sora Medvode načrtuje letos realizacijo v višini 55 milijonov dinarjev. V prvih treh mesecih so dosegli načrtovano proizvodnjo, ki je bila kar za 42 odstotkov večja za lanske, kar je predvsem rezultat uspešne rekonstrukcije proizvodnih obratov. S prodajo izdelkov nimajo kar za 76 odstotkov. Tudi vrednost proizvodnje na zaposlenega so povečali za 37 odstotkov ter že presegli 400.000 dinarjev, kar 125-članski kollektiv uvršča med vodilne delovne organizacije lesne industrije pri na-

Predstavniki tovarne obutve Alpine iz Žirov so na nedavni novinarski konferenci ob 30-letnici obstoja tovarne zbrane reporterje izčrpno seznanili z doseganjem razvojem delovne organizacije in nadaljnimi načrti. Foto: F. Perdan

Slovenske železarne TOVARNA VERIG LESCE

v Lescah, Alpska c. 43

ponovno objavlja glede na sklep komisije za medsebojna razmerja skupnih služb prosti delovni mesti:

1. ekonomia v počitniškem domu Crikvenica
2. pomožnega kuharja v počitniškem domu Crikvenica

Pogoji:

- pomožni gostinski delavec
- moški ali ženska
- 1 leto prakse na delovnem mestu v gostinstvu
- šoferski izpit za vožnjo kolesa s pomožnim motorjem
- pod 2.:
- kuharski pomožnik
- na delovnem mestu v kuhinji praksa 1 leto
- ženska

Osebni dohodek za obe delovni mesti je izračunan na osnovi števila ur s poprečnim nadurnim dodatkom in vsemi ostalimi dodatki. Prednost pri izbiri imajo kandidati, ki so po svojih kvalifikacijah sposobljeni za to delovno mesto, ali so že delali na teh delovnih mestih.

Zaposlitev bo sezonska v času od 1. 6. do 10. 9. oz. do prenehanja poslovanja počitniškega doma.

Kandidati naj ponudbo in dokazila o zahtevanih pogojih najkasneje v 15 dneh po objavi pošljijo na naslov:

Komisija za medsebojna razmerja skupnih služb
TOVARNA VERIG LESCE, Lesce, Alpska c. 43.

Prvi v občini, drugi v panogi

Izreden uspeh Planike lani - Dober poslovni uspeh - Velik izvoz po količini in po vrednosti - Skrb za družbeni standard - Gradnja podjetja in njegova rast v rokah delavcev

Kombinat Planika iz Kranja sodi med najbolj uspešne delovne organizacije v lanskem letu. Kljub znamenitosti težavam, ki tarejo naše gospodarstvo so uspeli povečati produktivnost, proizvodnjo, izvoz in s tem tudi dohodek in ustvariti tudi primeren ostanek dohodka. Zato si oglejmo nekoliko podatkov.

Prvi rezultat dosežen lani, s katerim so lahko zadovoljni, je prav gotovo dosežena proizvodnja oziroma še bolj kot ta, dosežena produktivnost dela. Naredili so kar 3,151.554 parov obutve, kar je za desetino več kot leta 1975. Produktivnost na delavec pa se v poprečju v vseh temeljnih organizacijah povečala za 6,7 odstotka. Največji skok v produktivnosti so dosegli v temeljni organizaciji Mojca v Lukovici pri Domžalah in sicer za 12 odstotkov. TOZD Tovarna obutve Breznica je postala produktivnost za 9,6 odstotka, Tovarna obutve Kranj za 8,8 odstotka, TOZD Tolmin za 8,4 odstotka in TOZD Turje za 4,6 odstotka.

Druži pomemben dosežek v spodbujanju je prodaja in sicer v vseh treh prodajnih poteh: izvozu, prodaji v lastni trgovski mreži in engro prodaji.

Izvozili so za 16,7 milijona dolarjev obutve in s tem postal prvji izvoznik v občini (pred letsko, s 16,5 milijoni, izvoza).

V panogi obutvene industrije pa je bil lani največji izvoznik Borovo, Planika pa se je uvrstila na drugo mesto. V republiškem merilu pa se je Planika s svojim izvozom uvrstila na 12.-14. mesto.

V prodaji prek lastne trgovske mreže so v primerjavi s sorodnimi trgovskimi mrežami dosegli zavidnejše rezultate. Itržili so več kot 440 milijonov dinarjev, kar je za četrtnino več kot leto prej.

Tretja vrsta prodaje, ki predvsem v zadnjem času pridobiva na pomenu in katero nameravajo v prihodnje še bolj intenzivno razvijati, je engro prodaja, prek katere so lani prodali za 40 milijonov dinarjev obutve. Pomemben je tudi prihranek pri PTT storitvah, električni, pisarniški in drugem materialu, skratka prihranek, ki je nastal zaradi racionalne porabe materiala in uporabe naprav v vsej tovari.

Posledica vseh teh ugodnih rezultatov in prizadevanj kollektiva je tudi visok celotni dohodek in ostanek dohodka. Celotni dohodek kombinata je znašal 1 milijard 357 milijonov dinarjev in se je v primerjavi z letom 1975 povečal za petino. Ostanek dohodka pa je znašal 45,9 milijona dinarjev.

Tudi prvi podatki za letošnje leto oziroma za prvo tromešec je kažejo, da letos poslujejo

Kolektiv Alpine praznuje

Ziri - Kolektiv tovarne obutve Alpine iz Žirov te dni praznuje 30-letnico obstoja podjetja. Osrednja proslava v počestitev tega jubileja bo jutri, 27. aprila, na naš republiški praznik, dan OF, ob 10. uri v novozgrajeni skladiščni in proizvodni dvorani, ki bo predvidoma odprta v začetku leta 1978. Slavja se bodo udeležili mnogi predstavniki zveznih, republiških in pokrajinskih organov, škofjeloške občinske skupščine ter družbenopolitičnih organizacij, člani več kot 1500 članskega Alpininega kolektiva in seveda mnogi domačini.

»To je praznik vseh Žirovcev,« je na petkovki novinarski konferenci v Žireh, udeležili so se je mnogi predstavniki podjetja, direktor podjetja magister Martin Kopac, predstavniki posameznih družbenopolitičnih organizacij ter vodje sektorjev, dejal zbranim reporterjem vodja splošno organizacijskega sektorja Viktor Žakelj.

Nato je Viktor Žakelj na kratko spregovoril o začetkih razvoja čevljarskega v Žireh, gradnji tovarne, ki je bila, mimogrede povedano, zgrajena v Sloveniji med prvimi po zadnjem vojni vihri, o dogodkih med zadnjem vojno na žirovskem področju in nadaljnjem 30-letnem razvoju tovarne.

»Trenutno imamo po različnih krajih širom Jugoslavije že kar 59 prodajaln,« je dejal Viktor Žakelj. »Samo lani nam je trgovska mreža ustvarila za 29,271.333 din celotnega dohodka. Morda pa so zanimivi tudi naslednji podatki. Lani smo, denimo, izdelali 153.506 parov ‚težke‘ obutve, 189.033 parov ‚lahke‘ športne obutve, 480.913 parov ‚navadne‘ obutve, 240.919 parov sandalov v skupni vrednosti 256.402.565 din.«

V Alpini so trenutno štiri temeljne organizacije združenega dela. V TOZD »obutev Žiri je zaposlenih 853 delavcev, v TOZD »obutev Gorenja vas 180, v TOZD »plastika Žiri 130, v TOZD »prodaja 270 in v delovni skupnosti skupnih služb 250 delavcev. Treba pa je povedati, da obrat na Colu, kjer naj bi že v kratkem začeli graditi novo proizvodno dvorano, spada pod TOZD »obutev

Ziri. V tem obrazu je zaposlenih prek 80 delavk.

»Izredno smo zainteresirani tudi za nadaljnji razvoj čevljarskega šolskega izobraževalnega centra v Žireh,« je bilo poudarjeno na novinarski konferenci. »Kajti le tako bomo lahko dobili nove kadre. Prav tako pa želimo še uspešnejše delo tehničke čevljarske šole v Kranju, prav pa bi bilo morda tudi, da se uvede višješolski studij za čevljarske inženirje. Kajti tradicionalni čevljarski, ki je obvladal vse delovne operacije izgublja na veljavni.«

Alpina je že vrsto let »prisotna« na vseh tržiščih vzhodne in zahodne Evrope ter v ZDA in Kanadi. Samo lani so Žirovci izvozili 528.707 parov obutve v skupni vrednosti 7,234.105 ameriških dolarjev. To pa Alpino uvršča med največje izvoznike v škofjeloški občini. Za primerjavo je treba povedati, da so natankič pred petindvajsetimi leti iz Alpine na tuja tržišča izvozili le 344 parov obutve.

»Trenutno nas najbolj pestijo težave pri uvozu strojev s konvertibilnega področja,« so pove-

dali predstavniki Alpine. »To pa nam lahko zmanjša konkurenčno sposobnost na zahtevnem zahodnem tržišču. Povedati moramo, da smo namreč konkurenčni lahko le pri izdelavi ‚zahodne‘ obutve, sicer pa nas morsko najbrž prekaša.«

Celotni dohodek Alpine je lani znašal 65.448.848 din. V primerjavi z letom poprej pa je močno porastel tudi ostanek dohodka. Zato je kolektiv Alpine prav gotovo na pravi poti razvoja.

Da pa so izdelki žirovskih Alpine zares kvalitetni priča tudi podatek, da mnogi svetovno znani smučarji na tekmovalnih nosijo prav čevlje z oznako Alpine. Med njimi so, denimo, tudi Ingemar Stenmark, Gutavo Thoeni, Piero Gros, Fausto Radici in drugi.

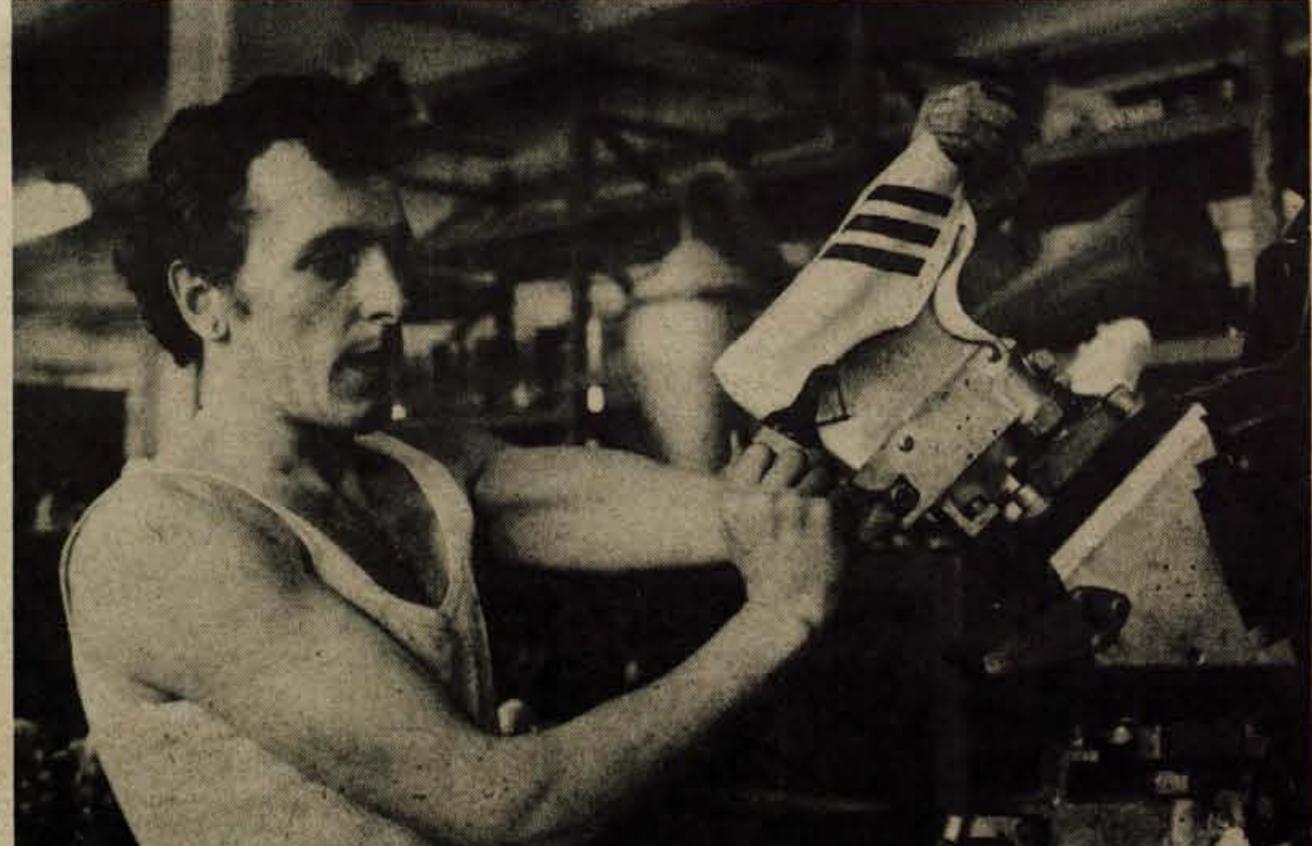
Slovesno praznovanje 30-letnice Alpine bo trajalo vse leto. Žirovci nameravajo pripraviti tovarisko srečanje članov kolektiva s krajanji, športne igre usnjarijev, 30-letnico obstoja bo praznovala tudi pihalna godba Alpine, razstavo del žirovskih slikarjev ... J. Govekar

Delili bodo obveznice vpisnikom posojila za ceste

Radovljica - Komisija za vpis posojila za ceste pri svetu KS Radovljica je ugotovila, da je doslej le slabih 10 odstotkov vpisnikov dvignilo obveznice za nakazani znesek posojila do 31. decembra 1976. leta. V radovljški krajevni skupnosti je 233 vpisnikov, v večini upokojencev, kmetov in obrtnikov vpisalo skupaj 340.100 din posojila, ki najbrž ne vedo, da lahko že dobijo obveznice za celotne zneske posojila vpisanega lani. Težava je, da so upokojencem mesečne obroke odpala posojila odtegovali od pokojin, kmetje so nakazovali svoje obroke s poštнимi nakaznicami, ostali pa so denar osebno prinašali na krajevno skupnost, kjer so dobili pismena potrdila. Obveznice v različnih vrednostih je komisija za vpis posojila prejela še le konec marca, zato jih bodo na sede-

žu KS Radovljica delili vsako sredo popoldne in ob petkih dopoldne vsem vpisnikom, ki bodo predložili odrezke pokojninskih nakaznic, poštne nakaznic ali pismena potrdila, da so izplačali vse obroke za 1976. leta. Za vpilačilo do junija 1977. pa bodo vpisniki prejeli obveznice še julija ali pa avgusta.

Komisija je tudi ugotovila, da so domale vsi vpisniki dosledno izpolnili svoje obveznosti, vendar je tudi nekaj posameznikov, ki so na to pozabili. Zato bodo morali poravnati zneske čimprej. Opozorili so tudi, da so nekateri potrdila o vpilačilu ali odrezke nakaznic izgubili ali celo zvrgli. Kakšen bo postopek v tem primeru, se bodo vsi prizadeti občani lahko informirali na svetu KS Radovljica. JR

prav tako uspešno kot lani. Če omenimo samo izvoz, lahko povemo, da se je količinsko povečal v primerjavi z lanskimi prvimi tremi meseci za 34 odstotkov, po vrednosti pa za 51 odstotkov. Povečuje se zlasti izvoz na konvertibilna področja, medtem ko se uvoz v vzhodne države zmanjšuje.

Zaradi ugodnih poslovnih rezultatov so dokaj visoki tudi osebni dohodki. Lani so znašali v poprečju nekaj čez 4000 dinarjev in so bili za 23 odstotkov višji kot leta 1975. Za primerjavo naj povemo, da so bili med najvišjimi v industriji v SRS in nekaj nad 300 dinarjev višji kot v drugih tovarnah obutvene industrije na Gorenjskem in za 160 dinarjev nad poprečjem hrvaške industrije.

Vendar pa v Planiki vsega denarja na prelijajo v osebne dohodke. Hkrati gradijo tudi tovarno in družbeni standard. V kratkem bo Planika praznovala srebrni jubilej in v teh petindvajsetih letih so delavci sami zgradili tovarno kakršna je. Med prvimi so

začeli uresničevati tudi načelo, da je tovarne treba približati delavcem in so začeli graditi nove zmogljivosti na nerazvitih območjih, tam, kjer je dovolj delavcev. Tako so nastale tovarne v Turnišču, v Prekmurju in v Tolminu, v Lukovici in na Breznici pa so ustanovili tovarne zato, ker je v teh krajih veliko žensk iskalno zaposelitev.

Sedaj gradijo novo proizvodno hallo ob sedanji tovarni v Kranju, kjer bo tudi skladišče za surovine. Ob tem pa ne pozabljajo na družbeni standard delavcev. Pred leti so uredili obratno ambulanto, lani je začela delati zobna ambulanta, pred mesecem dni pa se ginekološka. V načrtu imajo še ureditve nove menze, ki bo zlasti izboljšala pogoje delavcev v kuhinji.

Vsa leta dajejo veliko denarja tudi za stanovanja. Spodbujajo namensko varčevanje za gradnjo hiš in nakup stanovanj. Samo v zadnjih treh letih so kupili več kot 50 stanovanj, najbolj pereče probleme pa pomagajo reševati prek solidarnostnega sklada. Letos so za

Brizganje podplatov za otroško in športno obutve.
Foto: F. Perdan

obnovo stanovanj in novogradnje - za posojila - že namenili 1,800.000 dinarjev, vključili pa so se tudi v natečaj za nakup stanovanj pri samoupravnih interesnih skupnostih.

Velik poudarek dajejo rekreaciji delavcev. Zelo dobro deluje planinska sekacija, organizirano je planiranje in rekreacija za ženske. Jutri pa bo skupina 120 delavcev in delavcev iz Planike odšla na tridnevni kolektivni odmor v Poreč.

To je le nekaj podatkov iz življenja in dela tega delovnega kolektiva, ki si je s prizadevnostjo in vztrajnostjo ustvaril ugled doma in v tujini in pri tem dosegel takšne poslovne uspehe, da se mu ni treba dati prihodnosti in ima tudi za danes zagotovljen primeren osebni in družbeni standard.

Z Medejo v sodobni čas

Jesenice - Premiera in z njo štiri predstave Evripidusove dramske pesnitve Medea so za nami. V gledališču Tone Čufar so več ali manj številni gledalci toplo pozdravili prizadetne igralce.

Morda bi na tem mestu veljalo le nekoliko bolj osvetliti delo pesnika in dramatika, kajti po pisanju kritike v Železarju bi si še kdo na Jesenicih zares utegnil ustvariti o Evripidusu sodbo, da je bil ženomrzec ...

JESENICE - Uspela predstava Medeje v amaterskem gledališču Tone Čufar ...

Varstvo spomenikov na Gorenjskem

Kranj - Vse kulturne skupnosti Gorenjske zagotovijo v svojih letnih programih dela de nar za financiranje spomeniško varstvenih akcij na svojem območju. Pri posameznih akcijah s finančno udeležbo sodeluje tudi kulturna skupnost Slovenije. Zavod za spomeniško varstvo Kranj je imel tako lani na razpolago za spomeniško varstvene akcije 570.000 dinarjev, ki so jih prispevale gorenjske kulturne skupnosti. Kulturna skupnost Slovenije pa je v programu skupnih nalog sprejela sofinanciranje več gorenjskih akcij v višini 561.000 dinarjev. Poleg kulturnih skupnosti je zagotovila 20.000 dinarjev tudi skupščina občine Radovljica za spomeniško varstveno akcijo v Šivčevi hiši.

Kulturna skupnost Slovenije je odobrila denar za študijsko obdelavo spomeniških objektov v starem mestnem jedru Kranja, za dokumentacijo mestne arhitekture v starem delu Kamnika, za obnovo zidov na Malem gradu v Kamniku, za prezentacijo renesančnega trakta razvalin gradu Kamen v Begunjah, za nadaljevanje konservatorskih del v Šivčevi hiši v Radovljici, za obnovitev ostrešja na Liznekovi hiši v Kranjski gori in za restavriranje gotskih fresk na Krtini pri Domžalah.

Zavod za spomeniško varstvo v Kranju je lani opravil več pomembnih akcij. Tako so pripravili gradivo za odkup »stolarske hiše« v Stražišču, nadaljeval z akcijo dokumentiranja in izmer kulturnih spomenikov s področja mestne arhitekture v starem mestnem jedru Kranja ter z akcijo restavriranja kmečkih fresk v Sp. Dupljah, Olševku in Praprotni Polici, izdelal sanacijski program za baročno arhitekturo hiše v Šenčurju s predvideno

D.S.

Pred sobotnim slavnostnim zborom komunistov radovljiske občine so v avli festivalne dvorane na Bledu odprli tudi razstavo kiparskih del Toneta Svetine - Foto: F. Perdan

da je v svojih delih često preganjaj, zaničeval, mučil ... da ni imel nobenega uspeha ... da je bil nagnjen k patetiki, grozi ... da spominja na sofiste ...

Da, Evripidus je bil sofist in plod sofistike! Kaj bi bil drugega, ko je živel v 5. stoletju pred našim štetjem, v času, ko se pojavi sofizem razsvetljenstvo, ki prekine z miti, dogmami, tradicijami ... Sofisti so prvi ugotovili, da so vsa merila v

znanosti, pravu, moralu, mitu in umetnosti plod človekovga duha. Sele potem se je umetnost osvobodila kalupov, legend ...

V literaturi in v upodabljalajoči umetnosti se začenja doba portreta. Slog tradicije je vse bližji pogovornemu tonu, rabi vsakdanjega jezika. Značaji postanejo zanimivejši od dejanih!

Evripidus je literat in filozof, demokrat in prijatelj ljudstva, politik in reformist, v starosti je bil razočaran kot pesnik, nikoli pa ni bil patetik, pesimist in nemara celo sovražnik ljudstva!

Evripidiusu so mistične snovi, legende le pretveza, maska, da obravnavata najbolj živa filozofska vprašanja in najbolj neposredne probleme meščanskega življenja. Evripidus odkrito in svobodno razpravlja o odnosih med spoloma, o zakonu, o ženskem in suženjskem vprašanju!

V Medei pokaže, razgali vso žensko notranjost, jo portretira, ženski značaj pokaže v vsej njeni bolečini ... njegova junakinja je podobna in podoba Ibsenovim ženskim likom, Cankarjevi materi ...

Evripidus v svojem času res ni bil priznan (razen štirih nagrad), vzrok temu pa je bilo premajhno število izobražencev in poznavalcev literature, vzrok je bila njegova lastna odmaknenost (v znanstvenem smislu - knjižnica). V tistem času (kot danes marsikdaj) ga njegovi sodobniki niso mogli niti so ga znali dojeti, v tistem globljem pomenu, o katerem pričajo vsa njegova dela.

In zdaj se vrnimo k naši predstavi. Če vemo, da je bila Evripidiusu legenda le maska, le čemu bi potem še pripenjali Medei angelske peruti, čemu ji ne bi pustili govoriti, čemu bi jo zavijali v vse pravne norme o zaščiti ženske (le kam naj se uboga ženska še pritoži, če jo mož duševno in morda celo fizično pogubi ...) naj jji da režiser v roke čarobno palico, da bi se njen nekdaj do smrti zvesti možiček odljubil od mlajše, lepše, prikupejše ... (seveda se dandas vse to sploh ne dogaja).

Medea bi seveda morala biti zgrajena po točno določenem kalupu, morala bi biti surova in če ji še čarodejna sredstva ne bi pripomogla, naj si nemara pomaga z dolgimi nohti ... Evripidusova retorična pesnitev pri tem za našega kritika ni pomembna. In kritik nadaljuje potem naprej: Jazon bi moral biti bahač, surovi tiran ... tak, da onesreči žensko srce ... kaj služasti, priliznjeni, plehki in topoumni tipi jih pa ne?

Naš kritik in poznavalec Evripida in umetnosti sploha bi pa že lahko pri vsej svoji učenosti vedel, da režiser svobodno kreira lik, kakor si ga je v konceptu zamislil in da tudi igralec svobodno ustvarja lik, ki ga igra po svojih izkušnjah in sposobnostih.

Zbor korintskih žena bi bil nemara še lepši v belih in v rumenih tunikah, da bi osvetljeval Jazonovo mrko jezo, namesto lepo naučenih besedil, ki so se tako osvežilno trostile med gledalce. Ampak ne, tunike so bile temno modre, kaj, če je bila to Medeina podzavest?

Sel je bil resnično enkraten, ker pa naš kritik in poznavalec ni prisostoval ne vajam ne generalki, seveda ni vsevedež mogel vedeti, da je zaradi psihične preutrujenosti in ob maksimalni angažiranosti do kraja izmučeni igralec doživel ob zaključku svoje scene napad na odru in posledice umora ni sporočil v »njegovem (in gledalem) znanem stilu, v vsemi potrebnimi gradacijami ...«

Bogjan Maroševič, študent AGFRT in režiser Medeje, je ob koncu premiere jasno in glasno povedal, da ni nikakršno zadovoljstvo režirati antično delo: »Dve leti sem pripravljal ta projekt, po svoji težavnosti realizacije prav nič ne zaostaja za deli Shakespearja ali Ibsena ali Müllerja ... Vsak gleda v antiki samo mit. Saj je mit, je pa še veliko drugega, lepega ... in najmanj je spektakularnosti, te se skuša vsakdo kar najbolj ostresti. Danes je tudi v današnjem življenju veliko tragičnih stvari, le, da se kažejo drugače kot včasih, v drugačnih, modernih oblikah, koren je pa isti. Igrati drama v verzih ni majhna stvar, igralec mora imeti veliko posluha, celotna gledališka skupina pa mora biti povezana v dobro teamsko delo!«

Tisti, ki smo ga imeli priliko opazovati pri delu, smo se o tem prepričali, tisti pa, ki površno preberete tekst in niti ne vedo, kje in kdaj se fabula začne in konča, naj morda vzamejo v roke Prešernov sonet Apel podobno ogled postavlj.

Dolgoletna órska igralca in kulturna delavca Miha Baloh in Marjan Stare sta ob tej priložnosti povedala: »To je kulturni praznik za Jesenice, na dostojnem nivoju, ki presega amatersko raven.«

Tomaž Iskra

LETNI KONCERT GLASBENE ŠOLE KRAJN - V petek, 22. aprila, je Glasbena šola Kranj imela letni koncert, na katerem so se predstavili učenci vseh instrumentalnih oddelkov. Po fanfarah, ki jih je vodil prof. Karl Bradač, smo slišali skupino najmlajših učencev iz predšolske glasbene vzgoje. Zelo lepo je zapel tudi zborček Lie Lipar (na sliki). Instrumentalisti so bili dobro pripravljeni, posebno so ugajale skupine, duo violončel, trio klarinetov, kitar, violin in klavirski trio ter harmonikarski kvintet. Program je sklenil harmonikarski orkester s solopevci. Od posameznikov je potrebno posebno omeniti Teo Mezeg - klavir, Marijo Bešter - kitara in Maja Gogala - flauta. Petkov letni koncert je pokazal, da ima Glasbena šola Kranj dosti nadarjenih glasbenikov, katere bomo še večkrat slišali. — A. Ajdić - Foto: F. Perdan

SREČANJE ORFFOVIH SKUPIN SLOVENIJE

Zirovnica - Na osnovni šoli Zirovnica so prvi v občini ustanovili šolsko kulturno društvo Prešernov rod, sestavili program dela in aktivno začeli uresničevati naloge. Društvo je bilo ustanovljeno na pobudo Zveze kulturnih organizacij občine Jesenice in kulturne skupnosti Jesenice v začetku letosnjega leta. Mladi so s svojim delom v okviru društva spodbudili kulturno dejavnost ne le v sami šoli, temveč tudi v krajevni skupnosti Zirovnica.

Med številnimi akcijami nameravajo junija letos organizirati tudi srečanje Orffovih skupin Slovenije. Srečanje naj bi bilo 4. junija: v doaldanskem delu bodo pripravili seminar za pedagoge, popoldne pa bo nastop skupin iz Kamnice pri Mariboru, z Bleda, s Turnišča, s Črenšovcem, iz Trbovelja, z Raven na Koščem, iz Mislinje in iz Zirovnice. Ob tej priložnosti bodo izdali Bilten, pokroviteljstvo nad prireditvijo pa je sprejela Jugobanka z Jesenic.

D. S.

FOTOGRAFIJA MED PIONIRJI

Jesenice - Foto klub Andrej Prešeren z Jesenic uspešno deluje, predvsem pa so člani usmerili svojo dejavnost med mlade po šolah. Tako so si prizadevali za širjenje tehnične kulture med pionirji, na šolah pomagali pri ustanovitvi foto krožkov in skupaj s pionirji organizirali več razstav. Na jeseniških šolah tako danes deluje sedem foto krožkov, mladi pa sodelujejo na razstavah v občini ali izven nje. Člani foto kluba Andrej Prešeren so tudi lani pripravili začetniški foto tečaj, ohranili pa reportažni prikaz fotografij na prostoru pri železniški postaji, kjer so lani pripravili kar dvajset razstav. Člani klubu so stalno povezani z mentorji po šolah, tako da zanimanje za fotografijo ne upada. Po fotografiskih razstavah v Žirovnici in drugod bodo maja pripravili na Jesenicih republiško razstavo fotografij.

D. S.

RAZSTAVA V CERKLJAH

Cerkle - V avli osnovne šole Davorina Jenka razstavlja svoja dela slikarja samouka Damjana in Štefana Sirn iz Štefanje gore. Razstava je bila odprta že 24. aprila, vendar bo slovensa otvoritev 29. aprila v okviru proslave ob 27. aprili in 1. maju. Razstavo je pripravilo KUD Davorin Jenko iz Cerkelj, odprta pa bo do 7. maja.

J. Kuhar

NAŠA BESEDA 77 V MEDVODAH

Letošnja zaključna prireditev Naša beseda bo 26., 27. in 28. maja v Medvodah. To bo že 10. pregled uprizoritvenih in kulturno-vzgojnih dosežkov mladiških in pionirskih skupin, klubov, recitatorskih, literarnih krožkov in plesno-baletnih skupin na šolah, v krajevnih skupnostih, delovnih organizacijah, organizacijah in društvi. V organizaciji sveta ZSMS Medvoda bo nastopilo 12 skupin, ki jih bo izbral selektor do 10. maja. Predstave bodo na odru medvoške Svobode ter na odrih okoliških društev, v gradu Goričane pa bo odprta likovna razstava. V Medvodah so z veseljem prevzeli organizacijo tako pomembne prireditve, ki je postala pravo kulturno gibanje v ustvarjanju mladih. V teku so že obširne priprave, v katere so praktično vključeni vsi krajanji, saj želijo pripraviti zares vse, da bi prireditev lepo uspela.

-fr

Pripovedka o Zlatorogu tone v pozabu

Marsikdo je že pozabil pripovedko o Zlatorogu, ki je po stotih letih še vedno najbolj živa v Trenti, na Bovškem, v Posočju in v Bohinju, v Dolini itd. Tri desetletja tudi že čaka na zapis na filmski trak scenarij za to našo pristno alpsko pesnitev, ki sta ga med snemanjem naših prvih filmov s planinsko tematiko pripravila naša prva filmska delavca Metod in Milka Badjura. Skrajni čas bi bil, da bi kdo od naših sedanjih filmskih delavcev odpril orumele strani scenarija in posnel edinstveno slovensko planinsko pripovedko. To bi bil obenem pomemben prispevek k praznovanju pomembnega planinskega jubileja, 200. obletnice prvega pristopa na Triglav, ki je bil opravljen 25. avgusta leta 1778.

Bogato zgodovino ima pripovedka o Zlatorogu. Prvi so jo pripovedovali starci trentarski in bohinjski pastirji, divji in zapriseženi lovci, za njimi pa so jo povzeli kravarji, kozarji, otroci itd. Iz roda v rod je živila pripovedka o Zlatorogu. Dekan Ivan Vograč je alpsko pripoved leta 1868 povedal Idriju dr. Karlu Dežmanu, kustosu ljubljanskega muzeja in znanemu zbiralcu slovenskega narodnega bogastva. Dežman je Zlatorog še isto leto, torej pred 109 leti, objavil v tedanjem osrednjem slovenskem časopisu Laibacher Zeitung. Izredno zanimanje je vzbudil Zlatorog in to ne le doma, temveč tudi v vsem alpskem svetu.

Letos mineva 100 let, odkar je zgodovino zvedela Evropa. Zasluge za to ima dr. Rudolf Baumach iz Trsta, ki je Zlatorogovo pripoved spesnil in jo leta 1877 objavil z izvirnim imenom in Leipzigu. Baumachova pesnina je izšla v 100.000 izvodih. Njegovo pesnico je izšla v Zlatorogu sta kasneje obdelovali tudi pesnika Anton Funtek in Anton Ašker.

U. Župančič

April, mesec jeseniških grozot

Prav lepo je cvetela pomlad, aprila, pred 35. leti. Sedemnajstega aprila 1942 je roka pravice preprečila izdajalsko in hlapčevsko delo nekdanjemu nemškuturu in takratnemu jeseniškemu županu Karlu Luckmanu in zloglasnemu klečeplazu Andreju Jaklju s Koroške Bele. Ta dogodek je nemško svojat v našem železarskem revirju docela razsrdil, zato so začeli s terorjem. Dogodki tistih dñi so nepozabni, bile so žrtve v brezrčnem streljanju talcev, poslednih v miroljubnih Jesenicanov.

Veliki rdeči lepaki so objavili smrtno obsodo 50 mož in fantov, ki so izgubili svoja življena zaradi krušega maščevanja gestapovcev, zaradi kazni, ki je zadela Luckmana in Jaklja. A vse to je bilo še premalo. Še isti dan so v popoldanskih urah pod vodstvom Druschkeja in ostalih jeseniških gestapovcev začeli množično izselitev. Izselili so petdeset družin z Jesenic, Javornika, Koroške

Bele, Potok in Javorniški Rovt. Bilo nas je osem avtobusov, poslavljali smo se od gorenjskega kota, z bojaznjijo, kaj bo z nami. Temna noč je že bila, ko se je kolona avtobusov ustavila v taborišču v Goričanah pri Medvodah. Tam smo bili štiri tedne, negotovi v nadaljnjo usodo. Še težje je bilo slovo 16. maja, ko smo zapuščali Goričane in se peljali skozi domače kraje v neznano. Dva dni kasneje so se za nami zaprla železna vrata izseljeniškega taborišča Wernfels pri Nürnbergu. Tako se je začela težka pot življenga za zidovi gradu. Nemška svojat je vse moške in ženske uporabila za dela v tovarnah v Stuttgartu in v Nürnbergu.

Končno je prišel svobodni dan, ko je bilo osvobojeno tudi naše taborišče. To je bilo 18. aprila, leta 1945, ko so prišle zavezniške čete. Tri meseca kasneje smo bili v domovini... Ivan Martelak

ODMEVI IZ TAŠKENTA 23

Carski rublji

V odprtih omarah, nezaklenjenih predalih, košarah in škatlah niso našli ničesar sumljivega. Pozornost jim je pa združil lep usnjen kovček v Monikini sobi. Bil je zaklenjen in sumljivo težak. To je bil kovček, s katerim je Monika nameravala zvečer odpotovati v Čardžuj. Odkleniti ga je morala in pokazati, kaj v njem je. Kovček je bil nabito pol ponarejenih carskih bankovcev po sto rubljev. Ko so jih čekisti prešeli, so ugotovili, da jih je natanko za en milijon rubljev. Zaplenili so jih s kovčkom vred in odnesli s seboj. - Spriče to in prejšnje najdbe v kleti so varuh reda, zakonitosti in revolucije napovedali aretacijo vsem članom Katajeve družine. Odginali so jih v preiskovalni zapor, hišna vrata zaklenili in zapečatili.

Tako se je glasilo poročilo ne-podpisanega poročevalca. Uredništvo lista je za konec dodalo svoj pripis, ki je naznajan, da bo o poteku preiskave bralci sproti obvezalo, da bodo lahko sami presodili, kaj zaslužijo državljanji, ki jih bremenijo takšno kontrarevolucionarno delovanje, ki ni nič druga kot zahrben gospodarsko-političen napad na državo in pošteno ljudstvo.

Samo eno zadavno poročilo smo v časopisih še brali tiste dni, ko je naš vlast stal v Taškentu, potem pa nobenega več. Vse tiho, kakor da je vsa afera padla v vodo. Tisto poročilo pa o aferi sami in njenih udeležencih ni nič povedalo, temveč je javnost obveščalo le o izredno natančni izdelavi falzifikatorjev in zelo posrečeni ponaredbi. Navaden državljan dan da bi prez podrobnejšega opisa neznatnih razlik ali pogreškov le-teh nikakor ne mogel zaslediti, more da jih ugotovi le večje oko izvedenca, je bilo rečeno.

Morda je ta posebnost bila povod, da je oblast pohitela z izdajo dekreta o razveljavitvi carskih bankovcev vseh vrst. Z novim letom, je bilo rečeno, bodo vzieti iz prometa in prenehajo veljati kot plačilno sredstvo. Tega dekreta je bilo pričakovati sleherni dan že prej in so ga prav gotovo pričakovali tudi Katajevi ljudje, podjetni trgovci, prebrisani verižniki in spekulanti velikega kova. Zato so tako hiteli in zato se jim je tako mudilo, kakor smo videli. Na prvi pogled se človeku zdi pravzaprav čudno, skoraj nerazumljivo, da sovjetska oblast omenjenega dekreta res ni že prej izdala. Revolucija, ki je tako slavno zmagala in tako hitro - kar čez noč, kakor se reče - opravila s carizmom in odpravila njegove politične in gospodarske privilegije, da ni mogla ali pa ni hotela odpraviti in pomesti med smeti papirnatih car-

skih rubljev? Poskusimo na tem mestu pojasniti zadrek, ki je Katajev dal pobudo za ponarejevalno akcijo.

Dejstvo je, da so stroški za tiskanje bankovcev visoki. Zato bi ne bilo gospodarno, če bi Sovjeti velikansko zalogu carskih bankovcev uničili, še preden so bili dani v obtok, ali da bi stare zamenjali z novimi, čeprav še niso bili izrabljenci. Zavoljo tega torej je sovjetska oblast razmeroma dolgo puštila v veljavi carske bankovce. Skoraj leto dni po oktobrski revoluciji je bil carski denar v Turkestanu edino plačilno sredstvo. Sele sredi poletja osemnajstega leta so se pojavili prvi sovjetski rublji, ki pa carskih niso takoj izpodrinili. Ti sovjetski bankovci - po 20 in po 40 rubljev - so bili podobni bolj bonom kot bankovcem. Po papirju, izdelavi in zunanjih oblik. S carskimi se nikakor niso mogli merititi. Bili so veliko manjšega formata, komaj četrtnino carskega bankovca za en rubelj. Poleg tega so se držali skupaj, v večjih polah, kakor znamke ali koleki in so se od pol prav tako stran trgali. Tehnična izdelava je bila pa tako primitivna, šolarska, bi rekel, da jih je bilo količko spremnemu risarju lahko ponarediti. - Spriče političnega stanja, v deleži tih in tudi poznejsi, večji sovjetski bankovci, spočetka niso imeli prave veljave in zaupanja pri ljudeh, zlasti pri domorodnih muslimanskih ne. Le carske so hoteli imeti. Za te so trgovci v privatni trgovini, kolikor je je še ostalo, dajali blago ceneje kot za sovjetske. Privatna trgovina se je pa uveljavljala najbolj učinkovito na črni borzi in v vsakršni spekulaciji. Dogajalo se je, da so prenekateri domačini carske bankovce, ko so jih dobili, skrbno shranili in jih niso dali več iz rok. Nomadi so jih celo šivali pod podlogo svojih vratnih halatov, da bi jih ja bolj gotovo ohranili za poznejši čas, ko bo sovjetska oblast likvidirana in bo boljševike šajtan (hudič) pograbil in odnesel v puščavo Gobi.

Tako so menili in tako govorili prenekateri domorodci pa tudi priseljenici v Turkestanu. Vplivni nasprotniki Sovjetov (in teh ni bilo malo) so poskrbeli, da se je tako mnenje ohranjalo, kreplilo in širilo po mestih in nepreglednih stepah, med nomadi in polnomadi. In ni jih bilo težko tega tudi dosegči. Zakaj leta osemnajstega in devetnajstega je bilo dejansko tri četrtnine nekdanje carske Rusije v rokah kontrarevolucionarjev vseh vrst. Kako naj spriče tega neukti človek verjame, da se bodo Sovjeti obdržali? Kako naj potem takem ne verjame, da se carizem ne vrne in ne obnovi vse veljave verskim bankovcem? Torej ...

Katajevi ljudje, prebrisani in podjetni trgovci, kakor rečeno, so

to stanje in to psihozo množic v deželi izrabili v svoje špekulativne namene. Zakaj pa so jim Sovjeti trgovino vzeli in jo nacionalizirali? Živet je vendar treba! Mudi se in pohiteti je treba, zakaj do novega leta ni več dolgo. V nekaj mesecih si morajo pridobiti tolikšno zalogo rubljev, da jim bo zadostovala - pri vsej draginji, ki je iz dneva v dan večja - dokler višja sila, to je šajtan, ne odnese Sovjetov v puščavo Gobi.

Morajo obogateti? S ponarejimi carskimi rublji? Kaj še! Monika, dika Katajeve družine, vse sproti pretihotapi k teti v Čardžuj. Tetka Učka - Iskra vzhoda - živita in nič manj prebrisana trgovka kot njena sestra v Taškentu, poskrbi za oplemenitev falzifikatorjev. Kako neki? Ima dobre zveze in veliko poznanstev po Zakaspiju, v Buhari in tudi onstran meje, v sosednji Perziji, kjer je opij doma. Opij? Da, opij, mamilo! - V Taškentu ga že primanjkuje spriče zapore, to je bojev v Zakaspiju, in je zato vedno dražja. Tam pa ga imajo na pretek, ker ni kupcev, ker so vlaki ukinjeni, in je zato poceni. Tetka Učka je treba samo pomigniti, pa ji tihotapci prisrbijo cele cente opija. Za carske rublje, ponarejene seveda! Kdo pa ve, da so ponarejeni? Samo tetka Učka in Monika, ki razpolaga z milijonom. Za to vsoto nakupi cele vrečo opija, ki ga v skladislu kapetnermu na sanitetem vlaiku varno prepelje v Taškent. Tu pa ga drago proda muslimanom, ki se z alkoholom ne smejo opijaniti, z opijem pa lahko. Ga drago proda? Za ničvredne sovjetske rublje? Kaj še! Samo za prave carske! Še raje pa za čisto zlato in dragoceni nakti.

»Táka torej je bila Katajeva velevažna družinska zadeva v resnici. Le-te pa nismo zvedeli iz časopisov, kakor rečeno, ampak od naše medicinske sestre Ane Filippovne Tabunove. Njen oče je bil sodnik in mu je bila poverjena preiskava afere s ponarejanjem in razpečavanjem carskih rubljev. Zaradi preiskave pa ni ničesar važnega izdal novinarjem; le-te le preradili zadeve predelajo po svoje in napihnejo tako, da preiskavi večkrat bolj škodijo kot koristijo. Zaupal pa je preiskovalni sodnik Tabunov zadevo svoji hčeri, edinku, ki je bil nanjo navezan z vso dušo. Ni pa Ana Filippovna vedela povedati, na katerem vlaku je tisto skladislu in kdo je tisti skladisnik, ki naj bi Monika omogočil tihotapljenje ponarejenih rubljev v Zakaspiju in perzijskega opija od tam v Taškent. Moglo pa bi priti na dan tudi to. Tedaj bi taškentska Čeka tudi tistega »mladega človeka« potipala in tale zgodba bi se precej drugače končala, kot se je. Sem povsem zadovoljen, da se je zame vse srečno iztekel. Za Katajeve se pa ni. To na tem mestu že lahko povem. Franc Valjavec

Črtomir Zorec:

Tržaško slovenska deželica ob morju

(16. zapis)

Spričo tako optimističnih napovedi po sprejetju o似mskih sporazumov sem se ondan spet odpravil v vasi na jugovzhodnem robu tržaškega ozemlja, tam okrog Doline.

SPOMINSKI NOB

K ar brž moram priznati: polozaj je tu - vsaj na Tržaškem - boljši kot na Koroškem. Videl sem v vaseh, ne le na pokopališčih, spomenike padlim partizanom, talcem in internirancem, spomenike, ki niso bili oskrunjeni! V lepo urejenem okolju! In s ponosno rdečo zvezdo na vrhu slovenskega, nekajkrat tudi dvojezičnega besedila.

Spomeniki na sredi vasi, če pa so na pokopališču, so na častnih mestih! (Kako hudo mi je bilo gledati pomnike padlim partizanom na Koroškem - le prevečkrat so postavljeni kam v kot, na nečastnem mestu. In pa tolikokrat oskrunjenci...)

To že lahko odkrito, brez ovinkov, izpovem. Kajti v zvezi s pripravami za Zbornik pomnikov NOB na Koroškem sem si ogedal skoro vse (jih pa je 43!).

Zato mi je na poti skozi Dolino (S. Dorligo della Valle), Boršt (S. Antonio in Bosco), Boljunc (Bagnoli d. Rosandra), Ricmanje (S. Giuseppe d'Chiuse) in Bazovico (Basovizza) bilo le bolj utešljivo.

NAŠA DOLINA

Ze na začetku teh zapisov sem opisoval Dolino, eno od tržaških okoliških občin. Dobar občutek - na slovenskih tleh si, med zavednimi rojaki. Ki se ne boje in ne ponigljava.

Najprej sem opisoval kraj sam, zdaj le spomenike NOB in dvojezičnost krajevnih in drugih javnih napisov - to je bil to pot smoterje poti na Tržaško. - Presenečen sem spoznal, da ima Dolina - kot občina - velik, moderno zasnovan spomenik NOB, posvečen 208 žrtvam, padlim za svobodo (imena vseh so označena na steni).

Spomenik stoji v Spominskem parku, polnem cvetočega rožmarina (Parco commemorativo) z na daleč vidnim napisom: Slava padlim za svobodo - Gloria ai caduti per la liberta.

Osrednji spomenik NOB stoji v neposredni bližini županstva občine Dolina. Tako, po slovensko, piše na lepi stavbi: Občina Dolina - Županstvo.

SPOMENIKI V VASEH

Cakalo pa me je res prijetno, utešljivo presenečenje: poleg osrednjega, recimo kar občinskega spomenika, ima še vsaka vas, ki sodi v občino Dolino svoj spomenik NOB!

Najprej vas Dolina! Sredi vasi je velik trg, ki je dvojezično označen: »Trg padlih za svobodo - Piazza caduti per la liberta«. Tik nad zidom, ki omejuje trg od cerkve, stoji mogočen obelisk z rdečo zvezdo, na daleč vidno. Na njem so vklesana imena padlih vaščanov v letih 1942 - 1945.

Boljunc - čudovita vas! Saj ima (je le ena z vasic občine Doline) gledališče Franceta Prešerna! Veliko moderno stavbo, ki bi bila v ponos tudi kakemu gorenjskemu mestu, ne le vasi! (Nedavno so gostovali v tem slovenskem kulturnem svetišču pevci iz Krope in iz koroških Radiš - Glas je o tem pisal.)

Pa še krajinsko je Boljunc tako lep: tu je vhod v romantično sotesko Glinščice (Rosandra), tu izvira izpod skalnatne stene, iz podzemja bistra, hladna voda v kar mogočni količini, že prava rečica.

Spomenik NOB v Boljuncu je postavljen v čast štirinajstih padlim partizanom, trem ustreljenim talcem in petim pogrešanim žrtvam. Nad slovenskim napisom »Žrtvam osvobodilne borbe 1941 - 1945« žari rdeča peterokraka!

V Boljuncu na eni od hiš v glavni ulici, je vzdana spominska plošča domačinu - glasbeniku in skladatelju Francu Venturiniju. - Vzidalo jo je domače Slovensko prosvetno društvo France Prešeren!

Spomeniki NOB so postavljeni tudi v Borštu, Logu in Ricmanjih - povsod s simbolom, vklesano rdečo zvezdo.

ŠTIRIKRAT OSKRUNJEN

Res, doslej je bilo to pisanje (in moje potovanje) bolj optimistično. Na spomeniku v

Bazovici pa je pritrjena ploščica, ki pove, da je bil oskrunjeno kar štirikrat: 4. 4. 1956, 8. 2. 1959, 28. 4. 1970 in 29. 8. 1970. - Res, pozneje ne več.

V vetrovнем, hladnem vremenu, ki je tu na starem vojaškem strelšču v Bazovici, menda kar praviloma, sem še prebral dve spomeniki dodani ploščici: »1930 - 1945 smrt fašizmu - svobodo narodu!« In: »Kot žrtve ste padli v borbi za nas. Večna zahvala vam bo zvenela!« (O spomeniku samem posvečenem Blodovcu, Milošu, Valenčiču in Marušiču - sem pričoval, da je v tem povečoval z vse vrne in ne obnovi vse veljave verskim bankovcem? Torej ...

Katajevi ljudje, prebrisani in podjetni trgovci, kakor rečeno, so

zapisu. Zdaj sem si ga le ponovno ogledal.)

No, da bom obisk Tržaškega lepo in »po našem« sklenil, sem šel, seveda, tudi na »Osmico«. Kaj pa je to? Z dovoljenjem oblasti sме kmet - vinogradnik točiti svoje vino brez davčnih dajatev - toda le osem dñi. Svoj vinotoc označi z veliko številko 8, s šopom zelenja ali pa le z veliko steklenico, postavljen v okno. Poti do »Osmice« ni težko najti: vino je dobro in ceneno - glasen pogovor med možkarji pa tudi nekaj velja!

- Ta »obiske« sem opravil v Borštu. Zdrženih držav Amerike in je bil povsod izredno dobro sprejet, trajala pa okrog 40 minut. V Kranju je bil v petek predvajan tudi film »Boris Frank s svojimi Kranjci«. Predstavniki turističnih, gostinskih in izobraževalnih organizacij iz kranjske občine so v petek, 22. aprila, spoznali film o Sloveniji z naslovom »Dobrodošli«. Snemanje filma so omogočili hotelsko in turistično podjetje Kompass, Turistična zveza Slovenije in nekatere slovenske hotelske organizacije, posnet pa je v slovenski, angleški, italijanski, nemški, francoski in španški kopiji. Producentska vloga je bila zaupana Bojanu Drobniču, režija Dušanu Prebilu in snemanje Žaru Tušarju. Film »Dobrodošli«, ki prikazuje turistične in zgodovinske znamenitosti naše republike od Triglava do morja, je bil predvajan že v številnih krajih

Mogoče bi kazalo tudi v Kranju ali na Gorenjskem razmisliš o snehanju takšnega filma, ki bi ljudem po svetu približal zgodovino in sedanjost naše pokrajine... -jk

Jesenice - Ivan Evacij je zaposlen v jesenikih železarni in je na Jesenicu prišel iz Budislavca. Ivan si je izbral zanimiv konjicek, saj zbirata stare in umetniške slike raznih znanih in manj znanih slikarjev skozi razna obdobja. Ima že več lepih, enkratnih umetnin, ki so vredne zelo veliko.

Med najbolj dragocenimi slikami je panorama Ptuja, original, ima pa še več vrednih pokrajinskih slik. Zbiratelj pa prenjuje tudi zgodovino Gorenjske, krajev in ljudi. Na sliki: Panorama Ptuja. - Foto: A. K.

OBISKUJEJO SPOMINSKA OBELEŽJA

KRANJ - Sekcija mladih planincev iz kranjskega dijaškega doma je v program dela zapisala tudi naloge, da bodo planinci v počastitev letoskih jubilejov predsednika Tita obiskali do konca junija štiri kraje, kjer so bile med NOB bitke med partizani in sovražniki. Obiskali so že dom Kokrškega odreda, udeležili so se pohoda na Stol, šli so na Porezen, v načrtu pa imajo še obisk obeležja na Davovcu pod Krvavcem in obeležja pod Prisivcem nad Bohinjskim jezerom. -ni

OBČINSKO TEKMOVANJE KLUBOV OZN

JESENICE - Občinski center klubov OZN Jesenice, ki deluje pri občinski konferenci ZSMS Jesenice, je v petek, 15. aprila, organiziral občinsko tekmovanje klubov OZN občin Jesenice in Radovljice. Tekmovanje je bilo v telovadnici osnovne šole Žirovnica. Največ znanja je pokazala ekipa osnovne šole Antona Tomaza Linharta iz Radovljice, ki so jo sestavljali Goran Kršič, Mojca Rešman in Olga Dragan. Sledile so jima ekipa iz osnovne šole Mojstrana, iz osnovne šole Lipnice in druge. Najboljši so se udeležili regionalnega tekmovanja klubov OZN. Za kulturni program pa so poskrbeli pevski zbor osnovne šole Žirovnica in recitatorska skupina. J. Žerdin

SPREJELI NOVE ČLANE

KRANJ - Pred kratkim je bila v kranjskem dijaškem domu slavnostna seja osnovne organizacije Zveze komunistov Slovenije. Slavnostni govor je imel ravnatelj prof. Lojze Rakovec, ki je opisal življenje in delo predsednika Tita in pomen ustanovnega kongresa komunistične partije Slovenije. Ob tej priložnosti so sprejeli v Zvezu komunistov tudi štiri nove člane. -ni

Iz dela PD Kranj

Pretekli teden se je na Krvavcu začel tečaj za planinske vodnike, ki ga je pripravil odsek za planinsko vojo in vodništvo pri PD Kranj. Tečaja se je udeležilo 35 kandidatov iz kranjskega društva in društev iz Poljanske in Šelske doline. Tečaj bo končan maja. Udeležencem tečaja je predaval tudi član upravnega odobra PD Kranj in občinski javni tožlec Stane Boštjančič. Se posebej je

razložil odgovornost planinskih vodnikov.

Planinsko društvo Kranj je pretekli teden preskusilo pristajanje helikopterja na Ledinah, kjer gradi društvo novo planinsko postojanko. Helikopter je pristal na strehi nove postojanke, kjer je predvidena posebna ploščad za pristajanje. Preskus s helikopterjem sodi k stalnemu analiziranju razmer in pogojev na Ledinah. -jk

Dovje-Mojsstrana - Planinska zveza Slovenije je mojstranskim planincem zaupala organizacijo slovenske alpinistične odprave v Ande, ki bo odšla na pot med 20. in 25. majem. Odprava v daljno ameriško pogorje bo potekala v znamenju pomembnih jubilejev: 85. rojstnega dne tovariša Tita in 40-letnice njegovega prihoda na celo KPJ, 40-letnico ustanovnega kongresa KPS in 50-letnico planinskega društva Dovje-Mojsstrana. Če bo alpinistom podvиг uspel, bodo novo smer, ki jo bodo skušali prvič preplezati, pojmenovali po tovarišu Titu.

Alpinistična odprava v Ande

Odpriboj bo imela dvanajst članov, med njimi pa bo vrsta izkušenih alpinistov, ki so se že uveljavili v številnih tujih gorstvih. Priprave za odhod potekajo v glavnem po načrtu, zatika se le pri denarju. Nekateri delovne organizacije so že priskočile na pomoč, člani odprave pa upajo, da bodo tudi pri ostalih naleteli na razumevanje.

Alpinisti bodo na poti približno pet tednov. Plezali bodo v pogorju Cordillera Huayhuash. Pot jih bo vodila iz Ljubljane do Lime, glavnega mesta Peruja, zatem pa se bodo po nekaj sto kilometrih vožnje začeli vzpenjati v pogorje Andov. Dva do tri tedne se bodo borili s krhkim ledom, strmino in viharji; vse do najlepšega trenutka, ko bo na osvojenem vrhu zavirala naša trobojnica.

Vodja odprave bo Janez Dolžan, za organizacijo pa bo skrbel Mato Podrekar. J. Rabič

Dovje - Na Dovjem in v Mojsstrani že dolgo let deluje pri KUD Jaka Rabič folklorna skupina mladih fantov in deklet. Vodi jih Frančka Mrak, vadijo pa ob harmoniki Petra Peterneha. Folklorna skupina precej gostuje in nastopa po drugih krajev v Dolini. - Foto: B. B.

SREČANJE MLADIH ZADRUŽNIKOV

SKOFJA LOKA - Po 5-letnem uspešnem delu aktiva mladih zadružnikov pri skofjeloški kmetijski zadruži, predsednik aktivi je Matevž Demšar, saj se Skofjeločani v nedeljo, 24. aprila, odločili tudi za ustanovitev konference mladih v kmetijstvu, ki bo delovala v okviru občinske konference ZSMS Skofja Loka. Na ustanovnem sestanku so sprejeli poslovni dela ter se odločili, da bodo sodelovali v tekmovanju za najboljši aktiv mladih zadružnikov na področju Gorenjske in Slovenije. Istočasno pa so sprejeli tudi okvirni program dela. Pripraviti namerevajo več problematik konferenc. Na njih namerevajo spregovoriti o številnih problemih, ki jih tarej, obenem pa tudi o mnogih aktualnih vprašanjih. V prvih vrstih bodo spregovorili o štipendiranju, le-to še vedno in najbolje urejeno, o zakonu o združenem delu ter o sedanjih pravicaht. Še bolj pa se mladi kmetovalci iz skofjeloške občine želijo povezati z mladimi spolkmetsistimi, ki so zapošleni in še vedno obdelujejo po svojih močeh zemljo, z družbenopolitičnimi organizacijami in skupnostmi. Želijo pa tudi vse sodelovanje z mladimi iz gozdarstva in raznih kmetijskih organizacij.

Številni planinski jubileji

Koordinacijski odbor planinskih društev iz jeseniske občine, ki združuje prek 5000 članov, pripravlja proslave v počastitev pomembnih planinskih jubilej. Najpomembnejši je 200. obletnica prvega pristupa na Triglav, ki je bil opravljen 25. avgusta leta 1778. Razen tega slavljajo planinci 75. obletnico ustanovitve podružnice Slovenskega planinskega društva 19. aprila leta 1903 na Jesenicah in 50. obletnico planinske podružnice v Dovjem in v Mojstrani 28. januarja leta 1928. Odbor je pripravil koledar in program predavanj, prireditev, delovnih akcij, kulturnih prireditev in drugih srečanj, ki bodo imele splošno družbeni in telesokulturni pomen. Planinstvo je namreč pomemben del vsakodnevne življene prebivalcev zgornjesavske doline.

Izšla bo na primer druga izdaja knjige Svet pod Triglavom, ki ima bogato slikovno in besedno vsebino. Organizatorji pripravljajo razstave planinskih znakov, knjig s planinsko vsebino, slikarske kolonije, zbor alpinistov iz Slovenskih Železarn itd. U. Z.

Smederevska Palanka - V zadnjih dneh marca so bile v Smederevske Palance, mestu v SR Srbiji, ki je pobratenec občine Skofja Loka številne proslave v počastitev krajevnega praznika. Na osrednji proslavi so sodelovali predstavniki enajstih s Smederevske Palanco pobratenih krajevnih skupnosti iz vseh predelov Jugoslavije. Slavijo so se udeležili tudi gostje iz Skofje Loke in Žirovnice na Gorenjskem. V kulturnem programu so nastopili člani kulturno umetniškega društva Abramović iz Smederevske Palanke, gledalce pa je izredno navdušil tudi Gorenjevaški orkester iz Gorenje vasi v Poljanski dolini. Ob tej priložnosti se je začela tudi tradicionalna manifestacija »srečanje prijateljev«. Udeležili so se je predstavniki vseh enajstih krajevnih skupnosti, posvečena pa je praznovanju vseh letoskih jubilejov. Na sliki: »sdel Gorenjevaškega orkestra pred stavbo občinske skupščine v Smederevske Palance (A. J.) - Foto: A. Jelić

Za najlepše urejen kraj v letu 1977

Turistična zveza Slovenije je že vrsto let organizirala akcijo Izbiramo najbolj prizadetni turistični kraj v Sloveniji. Skupaj z Zvezo hortikulturnih organizacij Slovenije pa je to akcijo razširilo v »Najlepše kulturno in hortikulturno urejen kraj v Sloveniji v letu 1977«. Na to tekmovanje se lahko do 15. aprila letos prijaviti vsak kraj v Sloveniji ne glede na to ali ima hortikulturno ali turistično društvo prijave za tekmovanje lahko oddajo tudi krajevne skupnosti ali druge organizacije in društva.

Namen tekmovanja je predvsem v spodbujanju vsakega kraja posebej v skrbi za kulturni videl in hortikulturno urejenost kraja, za snago, za negovanje kulturno-zgodovinskih spomenikov, športnih objektov, pokopalisc, objektov s posebno arhitekturo, za cisto in urejeno okolico voda, okolico industrijskih objektov, hiš, vrtov, javnih nasadov, šol in drugih javnih zgradb, za urejenost cest, bližnjih gozdov ter drugih površin.

Tekmovanje vseh prijavljenih krajev bodo ocenjevale posebne komisije, sestavljene iz članov hortikulturnih društev in sicer po posebej izdelanem točkovnem sistemu. Tekmovanje bo trajalo od spomladi do jeseni. Ocene dokumentirane z barvnimi diapozitivimi se bodo zbirale na Zvezi hortikulturnih društev Slovenije. Najbolje ocenjene kraje bo septembra obiskala in ocenila republiška komisija sestavljena iz članov obeh organizacij.

Skupščina SFRJ je razglasila leta 1977 za leto varstva in izboljšanja človekovega življenjskega in delovnega okolja. Zato si obe organizaciji letos še posebej prizadevata, da bi vsi skupaj in vsak zase složno sledili temu cilju ter tako zagotovili sebi in sočovelku bivanje v urejenem okolju.

B. B.

Pisma bralcev

ŠE O NEKONTROLIRANI IGRI Z OROŽJEM

Prebral sem sestavek Nekontrolirana igra z orožjem (bil je objavljen med Pismi bralcev v Glasu 8. aprila letos) in mi ni najbolj všeč. Mislim, da tov. Vojakovčič očitno napada naš šport. Očitno se vidi, da je avtor neko bil strelec ali pa je še zdaj. Ni poseznanjen z zakonom o orožju. Mislim, da naš zakon glede nošnja orožja ni liberalen. Vsak, ki hoče kupiti zračno puško, mora imeti nabavno dovoljenje, izven hiše jo ne sme nihče nositi, razen če ni polnoleten, puška pa mora biti v etuiju. Streleci moramo imeti tudi posebno potrdilo, da je puška last strelske družine. Tako po zakonu ne more in ne sme nihče streljati drugam kot v tarčo, prisoten pa mora biti tudi lastnik puške.

V zadnjem odstavku pisma piše, da pride do nesreč, če pride do puške otroci. Mislim, da tudi to ne drži. Če bi bili vsi seznanjeni z zakonom in morebitnimi sankcijami, ne bi prišlo do nesreč. V našem kraju je veliko zračnih pušk, osebna last strelcev, članov strelske družine. Ker družina poskrbi, da so njeni člani seznanjeni z zakonom, do takih nesreč skoraj ne pride. Napisali ste tudi, da v nekaterih krajih ni več praznovanje brez streljanja. Mislim, da puška ni le za pobijanje in mučenje živali ali ljudi, puška je tudi športni rekvizit. Streški šport je zelo lep, zadnja leta se v Sloveniji razvija, ta šport pa je pomemben dejavnik tudi v obrambnih pripravah. Strelske organizacije nimajo dovolj sredstev za nabavo pušk za vse člane. Nujno je, da kupujejo zračne puške tudi sami posamezniki, ki imajo veselje za streljanje. Naječ mladih strelcev navdušijo za to šport prijatelji ali starši, ki streljajo doma ali na raznih prireditvah. Dvomim tudi, da je v Kranju toliko nesreč z zračno puško, saj je kranjska občina znana po dobrih strelcih in mislim, da so vsi, ki imajo zračne puške, seznanjeni z zakonom. Ravn tako smo vsi seznanjeni s prometnimi predpisi, pa vseeno naredimo kakšen prekršek.

Lado Mrak
Dobračeva, Žiri

KDO DOLOČA MERILA?

Zelo me je razveselil dopis Ivana Šepetavca, ki je pod naslovom Kdo določa merila izšel v Glasu 8. aprila. Je tak resnično napisan, da smo ga v naši družini hoteli vsi naenkrat prebrati. V dokaz naj napišem, da živimo v takšnih ali pa se slabših razmerah, kot jih opisuje Ivan Šepetavc. Sem nekadilec, za žejo največkrat pijem vodo. Na svoj sichti se vozim z avtobusom.

Zakaj? Zato, ker imam v podjetju, kjer delam, komaj 2000 dinarjev mesečne plače. Imam izpit A in B kategorije, vendar do svojega vozila najbrž nikdar ne bom prišel, ker ga s takšno plačo nikdar ne bom mogel kupiti. Na hranični knjižici vsak mesec takoj dvignem ves denar pa moram ob koncu meseca krepko varčevati.

Očitno je, da imamo v naši družbi bogate in revne in sem lahko vesel, da vsaj z zdravjem nimam težav. Kljub petdesetim letom še vedno krepko prenašam napore, ki se kopijojo iz leta v leto. Vprašujem pa se večkrat, kje so moje takšnega življenja. Zato mislim, da je nujno potrebno, da delavci z nizkimi osebnimi dohodki dobne se poseben regres za dopust, sicer bom res verjel, da je skrb za delavce z nizkimi dohodki samo časopisna propaganda.

Mislim, da bi lahko delavcem z nižjimi dohodki omogočili brezplačno letovanja v počitniških domovih, ki jih imajo vse večje delovne organizacije. Bolj bi morale zato skrbeti tudi krajevne skupnosti.

P. R.

**GIP GRADIS LJUBLJANA
TOZD Lesno industrijski obrat
Škofja Loka**

razpisuje prosta delovna mesta:

1. žerjavista

na mostnem žerjavu

Pogoj: tečaj in pooblastilo za upravljanje mostnega žerjava;

2. vzdrževalca strojev

Pogoj: dokončana poklicna šola kovinske stroke z 2 letoma delovnih izkušenj;

3. brusača

Pogoj: poklicna šola kovinske ali lesne stroke;

4. delavca

v primarni predelavi lesa

Pogoj: dokončana poklicna lesna ali kovinska šola ali pa dokončana osemletka s pogojem, da se bodo kandidati šolali ob delu.

Interesenti naj se osebno zglate ali pa pošljajo pismene ponudbe do 10. 5. 1977 na naslov: Gradis TOZD LIO Škofja Loka, Kidričeva c. 56.

mali oglasi • mali oglasi

prodam

Male oglase za petek,
29. aprila, sprejemamo
samo še danes do 15. ure.

Prodam KOKOSI nesnice. Zadra-
va 18, Duplje 2952
Prodam KRAVO, ki bo drugič te-
lila. Sp. Besnica 175 2953
Dvorečni PLETILNI STROJ
IMPESAL na kartice prodam. Na-
slav v oglašnem oddelku. 2834
Prodam trodelno omaro za spal-
nico. Naslov v oglašnem oddelku.
2954

Ugodno prodam par dobro ohra-
njenih ŽIMNIC z vložki. Somrak,
Stočičeva 4, tel. 22-212 2955
Prodam ŠKOTSKE OVČARJE –
rodovnike. Ahačič Marija, Krize 32
(bivša žel. postaja) 2956

Prodam KUNCE – samce, čisto-
krvne, modre dunajčane. Tušek, Le-
nart 11, Selca nad Škofjo Loko 2957

Prodam dva PRAŠIČA preko
100 kg. Zgošč 4, Begunje 2958
Prodam malo rabljen PRALNI
STROJ GORENJE PS 664 BIO S.
Cena 2500 din. Informacije vsak dan
razen nedelje telefon 064-60-879

Prodam SLAMOREZNICO
ALFA LAVAL. Ogled dopoldan. Je-
reb, Cerknje 10 2960

Prodam mlado KRAVO friziko,
ki bo čez en mesec telila. Štefanja
gora 4, Cerknje 2961

Prodam globok otroški VOZI-
ČEK. P. B. Vodopivčeva 9, Kranj

Prodam dve KRAVI, eno s tele-
tom, eno brez. Bodešče 17, Bled

Ugodno prodam električni, štiri-
ploščni STEDILNIK, dobro ohra-
nen. Ogled možen v popoldanskem
času. Ing. Pajer Orehar, Predoslje
135 a 2964

Prodam diatonično (navadno)
HARMONIKO. Voglie 81, Šenčur

Prodam KRAVO simentalko (ima
8–9 litrov mleka na dan), kostanje-
ve PODBOJE – lepe, KONJA sta-

Izdaja ČP Glas, Kranj, Ulica Moše
Pijadeja 1. Stavok: GP Gorenjski
tisk Kranj, tisk: Združeno podjetje
Ljudska pravica, Ljubljana, Kopi-
tarjeva 2. – Naslov uredništva in
uprava lista: Kranj, Moše Pijadeja
1. – Tekoči racun pri SDS v Kra-
nju številka 61500-601-12594 – Te-
lefon: glavni urednik, odgovorni
urednik in uprava 23-341, uredni-
štvo 21-835, novinarji 21-860, malo-
ognjeni in narodniški oddelek
23-341. – Naročilna: letna 200 din.,
polletna 100 din., cena za 1 številko
3 dinarje. – Oproščeno prometnega
davka po pristojnem meniju
431-1/72.

EE ENGINEERING
Kranj – Maistrov trg 11

Iščemo za sodelovanje strojne, elektro inženirje in tehničke
za delo v konstrukciji.
Informacije osebno na upravi Kranj, Maistrov trg 11 ali
telefon 22-423

**vsak dan
MALI GOLF
V KRAJU
od 9. do 20. ure
ENTRAL**

Prodam diferencial BMW (dolgi).
Cerknje 21 2980
Prodam ZASTAVO 750. Markun,
Babni vrt 5 2981
Prodam dobro ohranjen MOPED
14 TLS, letnik decembra 1974, regi-
striran do aprila 1978. Rehberger,
Preddvor 14 2982
Prodam avto FORD 17 M, letnik
1971. Šenčur, Pipanova 38 2983
Po zelo ugodni ceni prodam
MOPED TV 12 in 5-delno OMARO
za obliko – mahagoni furnir. Za-
dragia 16, Duplje 2984

stanovanja

Oddam ogrevano SOBO. Naslov v
oglašnem oddelku.

Sprejemam pošteno SOSTANO-
VALKO. Naslov v oglašnem od-
delku 2985

posesti

Večjo HIŠO, tudi nedokončano v
Kranju ali bližnjem okolici (10 km)
kupim. Ponudbe pod »Plačam ta-
ko« 2986

Kupim ZAZIDLJIVO PARCELO
na levem bregu Save. Ponudbe pod
»800 do 900 kv. m« 2987

zaposlitve

Dekle, ki ima veselje za strežbo v
gostilni, dobri službo. Hrana in sta-
novanje v hiši. Nastop službe takoj.
Gostilna ob Ljubljanci, Ljubljana,
Velika Čolnarska 17, Kreča Jernej
2988

Honorarno zaposlimo ČISTILKO.
Plača po dogovoru. Javite se na Hiš-
ni svet, C. 1. maja 67, Kranj. Nastop
možen takoj. 2989

Upokojenci nudimo hrano, stan-
ovanje in še denarno nagrado za
VARSTVO otrok. Ponudbe pošljite
pod šifro »Varstvo« 2929

Izvršujem vsa ZIDARSKA DE-
LA. Meho Ješarevič, JLA 24, Kranj
2990

Službo dobri ženska za vsa gostin-
ska dela. Herceg, Gostilna STRA-
HINC, Zg. Bitnje 32, Žabnica 2991

obvestila

BAGAT TEČAJ KROJENJA in
ŠIVANJA obvešča, da začne z vpi-
som v nov začetni in nadaljevalni
tečaj 28. aprila 1977 ob 7. uri in
29. aprila 1977 ob 15. uri. Delavski
dom, vhod 6 2992

izgubljeno

Izgubila sem 14. 4. 1977 svetloto-
mer zložljiv italijanski DEŽNIK v
usnjem toku. Oddati proti nagradi
v »Tobak« poslovalnica Cankarjev
trg (nasproti zelenjave) 2993

ostalo

Prepovedujemo vso PAŠO za
krave in ovce na Pustovem rovtu –
polju, Stara Pokljuka. PAŠNI OD-
BOR GORJE 2994

prireditve

TABORNIŠKO DRUŠTVO
»MODRI LAN« prireja v petek, 29.
4. 1977, ob 19. uri PLES na Kokriči.
Igra skupina SELEKCIJA! 2995

Kokra KRANJ

**LIP, lesna industrija Bled,
svet za izobraževanje**

razpisuje v šolskem letu 1977/78
naslednje štipendije
in učna mesta učencev
poklicnih šol:

1. Štipendije

4 štipendije na Tehniški šoli za lesarstvo
1 štipendijo na Biotehniški fakulteti – lesarski oddelki
1 štipendijo na Ekonomski fakulteti

2. Učna mesta

V TOZD LESNA PREDELAVA »TOMAŽ GODEC«
BOH. BISTRICA

- 5 strojnih mizarjev
- 2 strojna ključavnica
- 1 brusilca orodja in rezil
- 1 elektrikarja
- 2 specializirana lesna delavca

V TOZD LESNA PREDELAVA REČICA

- 3 stavne mizarje
- 2 strojna mizarja
- 3 specializirane lesne delavce

V TOZD LESNA PREDELAVA MOJSTRANA

- 1 strojnega mizarja

V TOZD LESNA PREDELAVA PODNART

- 1 strojnega mizarja
- 1 brusilca orodja in rezil

Pogoj za učence poklicnih šol je končana popolna osnovna šola, razen
za specializirane lesne delavce, kjer se zahteva najmanj 6 razredov
osnovne šole.

Vloge s kratkim življenjepisom in prepisom zadnjega šolskega
sprejela sprejema splošni sektor delovne organizacije do
30. junija 1977.

**Komunalno, obrtno in gradbeno
podjetje Kranj z n. sol. o.**

TOZD Gradnje b. o.
Kranj, Primskovo – komunalna cona
objavlja
naslednji prosti delovni mesti

ključavnica – varilca

Pogoj: poklicna šola kovinske stroke in najmanj dve leti prakse
na vzdrževalnih delih.

**strojnika težke gradbene
mehanizacije**

Pogoj: poklicna šola kovinske stroke in izpit za strojnika TGM.

Kandidati naj naslovijo prošnje na Odbor za medsebojna
razmerja TOZD Gradnje ali se osebno zglasijo v kadrov-
skem oddelku KOGP Kranj, Primskovo-komunalna cona.

ŽIVILA

**PREDPRAZNIČNI
UGODEN NAKUP**

v vseh prodajalnah z živilskim blagom
nudimo vam proizvode priznanih
proizvajalcev:

FRUCTAL-ALKO
TALIS
PODRAVKVA
VENAC

Priporočamo se za nakup in vam
želimo prijetno praznovanje

VELETRGOVINA ŽIVILA KRAJN

**ZA DOBRO POČUTJE V PRAZNIČ-
NIH DNEH**

- na izletu
- na pikniku

skrbi VELEBLAGOVNICA GLOBUS
Z VELIKO IZBIRO OPREME ZA
KAMPIRANJE

ČESTITAMO ZA 1. MAJ PRAZNIK
DELA

Grafično podjetje
Gorenjski tisk Kranj
objavlja prosto delovno mesto

1. tajnice
v splošnem sektorju

Poleg splošnih pogojev za zasedbo delovnega mesta se zahteva:
1. administrativna šola;
2. 3-letna praksa na administrativnih delovnih mestih.
Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
Ponudbe z dokazili o strokovnosti sprejema tajništvo podjetja GP Gorenjski tisk Kranj v 8 dneh po objavi razpisa.

LIP, lesna industrija Bled

Upravni odbor počitniškega doma v Seči pri Portorožu

razpisuje za sezono 1977
naslednji delovni mesti:

1. kuharice
2. servirke

Pogoji:

pod 1.: KV ali priučena kuharica
pod 2.: KV ali PK servirka

Osebni dohodki po dogovoru.

Prijave pošljite do 5. maja 1977 na naslov LIP, lesna industrija Bled, za počitniški dom, 64260 Bled.

ZAHVALA

Ob izgubi naše ljube mame

Frančiške Noč

roj. Kastelic

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste pomagali in jo obiskali med njenim boleznjem: zdravnici, sosedom, g. župniku, sorodnikom in njenim prijateljicam. Hvala vsem, ki ste se od nje poslovili, jo spremili na zadnji poti in zasuli s cvetjem. Posebej hvala dobrim sosedom, duhovščini za obred in poslovilne besede, pevcom za žalostinke in vsem, ki ste se je kakorkoli spomnili.

Vsi njeni.

Moste, 22. aprila 1977

ZAHVALA

Ob prerani izgubi naše drage žene, mame, stare mame in sestre

Marice Ivanušič

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste darovali cvetje, vence, izrekli sožalje in jo v tako velikem številu spremljali na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo častitemu g. Golobu, g. dekanu Kosu, g. župniku Hribšku, g. kaplanu in p. Avguštinu za lepo opravljeni obred.

Žaljoči: mož Vinko, otroci z družinami in ostalo sorodstvo.

Skofja Loka, 21. aprila 1977

Vsem, ki ste jo poznali, sporočamo, da je v 86. letu starosti umrla naša draga mama

Rozalija Dolenc

iz Puštala pri Škofji Loki

Na njeni zadnjo pot jo bomo spremili 27. 4. 1977, ob 15.30 izpred hiše žalosti na pokopališče v Škofji Loki.

Žaljoči: sinovi in hčere z družinami in ostalo sorodstvo

Skofja Loka, Sp. Bitnje, Ljubljana, 25. aprila 1977

INEX ADRIA AVIOPROMET LJUBLJANA, TITOVA 48

Na podlagi sklepa delavskega sveta z dne 26. 11. 1976 in Samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu razpisna komisija razpisuje prosto vodilno delovno mesto

direktorja prometnega sektorja

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

1. visoka izobrazba prometne smeri ali prometni pilot;
2. 5 let delovnih izkušenj na področju zračnega prometa;
3. znanje angleškega jezika;
4. sposobnost komuniciranja;
5. organizacijske sposobnosti;
6. družbenopolitična aktivnost in moralnopolitična neoporečnost

Delovno mesto je na Brniku.

Pismene vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev ter potrdilo o tem, da niso bili kaznovani in da niso v kazenskem postopku naj kandidat pošljejo v zaprti kuverti na naslov Inex Adria Aviopromet Ljubljana, Titova 48, z oznako »ZA RAZPISNO KOMISIJO«, v 15 dneh od dneva objave. Morebitna pojasnila lahko dobijo kandidati po telefonu na številki 064-23-947.

Voznik – pešec

Statistično je dokazano, da je voznik za volanom bolj pozoren na druge avtomobile na cesti, tovornjake, avtobuse kot pa na pešce, kolesarje ali motoriste. To je razumljivo, saj so vozila velika in močna. Premajhna pozornost voznika do pešcev in do drugih udeležencev v prometu pa seveda ustvarja pogoje za prometne nesreče ali vsaj za zapletene prometne situacije. Voznik bi moral svojo pozornost enakovorno porazdeliti med vse udeležence v prometu: teh pa je veliko. Najbolj ogroženi so pešci. Temeljni zakon o varnosti v cestnem prometu je pešce zaščitil tako, da jim je zaznamovanjem prehoda določil varno pot čez vozišče, kjer imajo tudi prednost. Takšna zaščita je nujna. Ko voznik sede za volan predstavlja kvalificiranega voznika, kar pa za pešca ne moremo trditi. Pešec je lahko gluh, slep, pijan, bolan, je lahko majhen otrok itd. Zakon še posebej omenja med pešci otroke in starejše ljudi, zato morajo biti vozniki še posebej pozorni na-

Prehod za pešce je edino varna in z zakonom zagotovljena pot pešca čez vozišče. Čeprav pešci izgubljajo življenja celo tu. Če je prehod za pešce urejen s semaforjem ali ga ureja miličnik in ima v danem trenutku pešec prednost, mora seveda voznik ustaviti vozilo pred prehodom in omogočiti pešcem, ki so takrat ne prehodu, neoviran prehod na drugo stran.

Če voznik zavija v desno ali v levo na bočno cesto, mora dati prednost vsem pešcem, ki prečkajo to cesto in ki imajo v tem hipu prost pot (člen 98 in 99 temeljnega zakona). V manjših mestih so večinoma vsi prehodi za pešce brez regulatorja prometa (semaforja ali miličnika). Tu mora biti voznik še bolj pozoren. Hitrost vozila mora prilagoditi tako, da lahko pravočasno ustavi pred prehodom za pešce, če je to potrebno. Če je pešec že na prehodu, se mu mora voznik bližati s takšno hitrostjo, da daje videz zmanjševanja hitrosti in ustavljanja vozila pred prehodom. Zvezni zakon s predpisi ureja promet na prehodu za pešce, ostanala vprašanja v zvezi s tem pa je prepustil pristojnosti republike. Gre za vprašanje, kaj mora voznik narediti, kadar vozi v koloni vozil in promet na prehodu za pešce ni urejen s prometnimi znaki in ko je prehod za pešce zunanj naselja. Republiški zakon v 13. členu pravi: »Voznik, ki se v strnjeni koloni približuje zaznamovanemu prehodu za pešce, kjer promet ni urejen s svetlobnimi prometnimi znaki, ali ga ne ureja

pooblaščena uradna oseba, ne sme zapeljati z vozilom na prehod, če je očitno, da bi se moral na njem ustaviti. Kaj to pomeni?

Če voznik vozi v strnjeni koloni in se bliža prometnemu znaku za nevarnost (I-14, približevanje zaznamovanemu prehodu za pešce), ki je postavljen 150 do 250 m od samega prehoda ali če opazi znak za obvestilo (III-6, zaznamovan prehod za pešce), ki je postavljen neposredno pred prehodom, ali če na vozišču opazi zaznamovan prehod za pešce (zebro), mora zmanjšati hitrost vozila in jo tako prilagoditi, da se lahko ustavi pred prehodom za pešce, če se je pred njim ustavila kolona, v kateri je zadnje vozilo ustavilo neposredno za prehodom.

V takšnem primeru mora voznik ustaviti pred prehodom za pešce, ne glede na to, kjer se pešci nahajajo: na prehodu, zunanj prehoda ali pa jih sploh ni v bližini prehoda. Če jih ni, lahko še pridejo, ustavljen vozilo pa jih bo na prehodu oviral.

Kaj pomeni ovirati pešca na prehodu? Se vedno pa drže nepisanisana tri pravila iz prejšnjega zakona: pešci se zaradi voznika ni treba ustaviti, ni mu treba teči naprej, se ne umikati nazaj po prehodu. Če se voznik drži teh pravil, ne bo nikoli oviral pešcev na prehodu. Ko se bliža prehodu, mora predvideti vse prometne okoliščine in predvideti namere pešcev na prehodu in poleg njega.

Poglejmo obveznosti voznika do zaznamovanega prehoda za pešce na ozkem in na širšem vozišču, ki ima štiri prometne pasove. Na ozkem vozišču mora voznik ustaviti pred prehodom ne glede na to, kje se na njem pešec nahaja. Situacija je nekoliko drugačna na širšem vozišču (slika 1). Če je pešec v položaju označenem z 1, lahko stoji ali se giblje v smeri puščice, mora voznik ustaviti pred prehodom. Če pa je pešec v položaju 2 ali 3, lahko stoji ali se giblje v smeri puščice, mora vozni (b) ustaviti. Zakon pravi, da mora ustaviti tudi voznik (a), če je ustavil voznik (b), da bi dal prednost pešcem na prehodu. Pešec v položaju 4 ne bo oviral noben voznik, zato lahko nadaljujevo vožnjo. Najbolj zanimivi so vsekakor pešci, ki so v položaju 5 in 6. Voznik morajo biti nanje pozorni, saj ti pešci lahko sicer kar stoe še naprej, lahko se pripravljajo za prečkanje ali pa stečejo čez prehod. To lahko naredi tako, da so pozorni na promet, lahko pa to store povsem nepredvideno. Stvar voznika je, da oceni, kaj bo pešec storil. Voznik mora biti pravi psiholog na cesti. Ne glede na to, kje se pešec nahaja, mora voznik voziti s tolikšno hitrostjo, da lahko ustavi pred prehodom.

Posebno nevarna mesta za voznike v mestni vožnji so prehodi za pešce, ki so zaznamovani pred avtobusnimi postajališči. (slika 2) Če stoji na avtobusni postaji avtobus, lahko voznik vozi mimo njega v smeri puščice 1, ker se še vedno nahaja na svojem vozemem pasu. Ko vozi mimo avtobusa, se mora zavedati, da bodo pešci, ki so izstopili iz avtobusa in tudi drugi pešci, ki niso bili v avtobusu, stopili na prehod za pešce. Voznik ne vidi celotne desne polovice prehoda, ki ga zakriva avtobus. Zato mora zmanjšati hitrost in voziti po »polževu« ali pa ustaviti pred prehodom, da se prepriča, če je le-ta prost in šele nato nadaljevati vožnjo. Na enak način mora voznik voziti tudi takrat, če prehod pred avtobusno postajo ni zaznamovan. Tudi v takih primerih lahko pričakuje, da bodo pešci prečkali cestišče.

nesreča

Avto v ograjo

V četrtek, 21. aprila, ob 21. uri se je na Ribenski cesti na Bledu voznik osebnega avtomobila Janez Urh (roj. 1942) s Sela iz neznanega vzočka zaletel v steber ograje na levi strani ceste, od tu pa ga je spet odobil na drugo stran. Skode na avtomobilu je za 20.000 din, voznik pa je bil v nesreči le laže ranjen.

Pretesno srečanje

V petek, 22. aprila, ob 8.30 se je na lokalni cesti v Hotavljah pripeljal prometna nezgoda. Ivana Demšar (roj. 1912) s Srednjega brda je hodila po levi strani ceste in pred seboj potiskala voziček. Iz nasprotne smeri je tedaj pripeljal voznik motornega kolesa Alfred Spik (roj. 1914) iz Smast, ki je pri srečanju peljal tako tesno mimo Demšarjeve, da je zadel kolo vozička; Demšarjevo je zato vrglo v ceste, padel pa je tudi motorist. Demšarjeva je bila le laže ranjena, voznik Šink pa si je zlomil roko in ključnico.

Nezgoda kolesarja

V soboto, 23. aprila, ob 8. uri se je na regionalni cesti med Jepreco in Retečami pripeljal prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Janez Gašperšič (roj. 1928) iz Škofje Loke je peljal proti Jeprci; pred seboj je opazil kolesarja Alojza Volčiča (roj. 1902) iz Reteč, ki je vozil v isti smeri, nenadoma pa je zavil proti levi, ne da bi se prepričal, če je prost. Avtomobil se je kolesarju izogbil v levo in zaviral, vendar ga je kljub temu zadel, da je padel in se težje poškodoval. V Gašperšičev avtomobil pa je od zadaj trčil zaradi prekratke varnostne razdalje še voznik osebnega avtomobila Rudi Fojkar (roj. 1932) iz Škofje Loke.

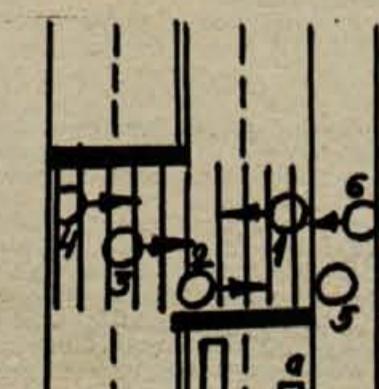
Nenadoma s ceste

V soboto, 23. aprila, nekaj pred 15. uro je na magistralni cesti med Jepreco in Mejo nenadoma zapeljal s ceste in trčil v drevo voznik osebnega avtomobila Franc Jezerik (roj. 1937) iz Ljubljane. Voznik in njegov 3-letni sin sta bila v nesreči le laže ranjena, skode na avtomobilu pa je za 30.000 din.

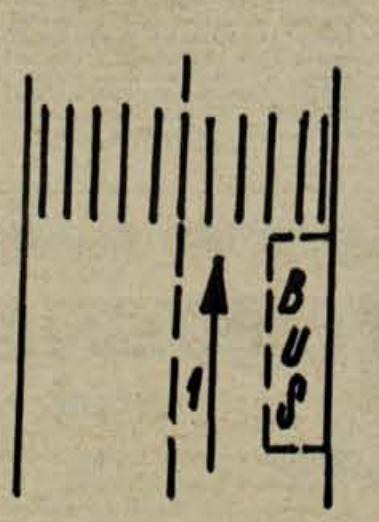
L. M.

Drevo je padlo nanj

V četrtek, 21. aprila, dopoldne se je pri žaganju smrek nad vasjo Potok pri Železnikih huje poškodoval Janez Rant (roj. 1951) s Potoka. Smrekovo deblo, ki ga je Rant prej zasekal in nato začagal z mortorno žago, se je pri padanju zasukalo tako, da je padlo na Ranta. Izpod debla ga je rešil sodelavec Edvard Medižvec. Ranta so prepeljali na zdravljenje v Klinični center.

sl. 1

sl. 2

XI. mednarodna kolesarska dirka
Alpe - Adria

Na startu 80 do 100 kolesarjev

LJUBLJANA - Kolesarska zveza Slovenije se bo letos z enajsto kolesarsko mednarodno prireditvijo Alpe-Adria vključila v letošnjo jubilejno praznovanje. Od 7. do 9. maja bo namreč soorganizatorica te dirke, ki bo letos startala v Portorožu in se bo končala s ciljem na dan osvoboditev mesta heroja Ljubljane. Ta dan pa bo v slovenski metropoli tudi osrednja proslava ob 40-letnici KP Slovenije in SFR Jugoslavije in ob 85. rojstnem dnevu Tita.

Čeprav smo za priprave imeli kaj malo časa - od konference KZ Slovenije je poteklo komaj mesec dni - bo vse pripravljeno za letošnjo dirko, ki bo zaradi kratkega roka pripravljen le tri dni in nekoliko krajs (455 kilometrov) kot prejšnja leta, so dejali predsednik organizacijskega odbora Janez Čemažar, direktor dirke Drago Rešetič, s slovenske strani, z italijanskega pa Marino Rossi na predstaviti dirke in tiskovni konferenci. »Že sedaj obljubljamo, da bo prihodnja, dvanašta, daljša in bo imela več kilometrov.«

Po dosedanjih prijavah sodeč bo ta dirka ena od najmočnejših in na dokaj kvalitetni ravni, saj se bo za končnega najboljšega posameznika in ekipnega zmagovalca potegevalo ob osmedeset do sto tekmovalcev iz ČSSR, Poljske, Madžarske, Avstrije, Bolgarije, per italijanski ekipi in več kot 100 vse najboljše naše. Tri ekipi bo dala SR Srbija po eno pa SR Makedonija ter Bosna in Hercegovina, SR Hrvatska in Vojvodina. Od slovenskih ekip pa bodo startala tudi moštva ljubljanskega Roga, kombinirana Astra (Ljubljana) in Branik (Maribor) ter seveda kranjska Sava. Kolesarski Sava pa so tudi v ožjem izboru, med favoriti, za visoko posamezno in močveno uvrstitev.

Da dirka sploh bo - za to je bilo treba zbrati kar 18 milijonov - so priskočile na pomoč naše najvidnejše delovne organizacije, med katerimi sta tudi tovarna Sava in begunjski Elan. Le-ta je kot nagrada prispevala dva para tekaških smuči. Dobila jih bosta najbolje uvrščeni Jugoslovani in Slovec. Vemo, da so zimski priprave kolesarjev tekaške smuči še kako primerne, pa tudi nekaj kolesarjev se v zimski sezoni prelevi med tekaške. Tudi etapni ter zmagovalci letičnih ciljev ter za gorske nagrade kolesarji ne bodo ostali praznih rok. Tako je za zmagovalca prve etape Portorož prispevala zlati žeton v vrednosti 100000 lir.

Kot že rečeno start letošnje enajste dirke bo 7. maja ob 11.30 v Portorožu, cilj pa predvidoma ob 15.30 v Varianu. Ta bo dolga 180 km in bo jugoslovansko mejo prestopila v Škofijah ter nato pot nadaljevala skozi Monfalcone, Blezano vse do Variana. Druge dve etapi, druga in tretja sta razdeljeni na dva dela. Druga bo dolga le 60 km. Start bo v Varianu ob 9. uri, cilj pa v Gemoni ob 10.30. Po poletku bodo kolesarji nato v Gemoni (Humin), ki ga je lani precej prizadel potres in kolesarji so bili med prvimi, ki so začeli z zbiralno akcijo za ponosrednico in obnovbo, ob 13. uri spet sedli na kolesa. Na Robišu bodo ponovno prestopili na slovenska šla in pot nadaljevali do cilja - 90 km - Bovec. Zadnji dan, tretja etapa, bo v Bovcu start ob 8.30 in končni cilj - 140 km - v Ljubljani približno ob 11.50. Nato bodo vsi popolnoma nastopili na Kriteriju po ljubljanskih ulicah. Ta dirka pa povpada v okvir prereditev »Po poteh partizanske Ljubljane.«

D. Humer

ŠC Iskra regijski prvak

Tudi letos so se na regijskem prvenstvu v košarki pomerele ekipi dijakinov srednjih in poklicnih šol. Organizator prvenstva je bila Gimnazija iz Kranja. V predtekmovanju je nastopilo 9 ekip, najuspešnejše pa so bile ekipi iz Kranja.

Izidi srečani v predtekmovanju:

I. skupina: SC za kov. in avt. str. ZIC Jesenice 34:37, Gimnazija Kranj : SC za kov. in avt. str. 56:24, Gimnazija Kranj : ZIC Jesenice 35:30. V finale se je uvrstila ekipa Gimnazije iz Kranja.

II. skupina: TSC Kranj : SC Radovljica 36:16, SC Radovljica : Gimnazija Škofja Loka 35:47, TSC Kranj : Gimnazija Škofja Loka 34:23. V finale se je uvrstila ekipa TSC Kranj.

III. skupina: Poklicna Kranj : Poklicna Lesna Šk. Loka 28:23, Poklicna Kranj : SC Iskra 19:37, SC Iskra : Poklicna lesna Šk. Loka 46:33. V finale je sodelovala ekipa SC Iskra iz Kranja.

Finalna srečanja: Gimnazija Kranj : SC Iskra 38:48, TSC Kranj : Gimnazija Kranj 49:56, SC Iskra : TSC Kranj 35:33.

Ostale ekipy so se srečale v razigravanju na preostala srečanja. Izidi srečan: Poklicna Kranj : ZIC Jesenice 28:24, Gimnazija Škofja Loka : ZIC Jesenice 32:27, Gimnazija Škofja

Gorenjski moto-krosisti odlični

OREHOVA VAS - Včeraj je bila v Orehovski vasi pri Mariboru prva dirka za državno prvenstvo v motokrosu kategorije 125 cm³. Udeležilo se je 32 tekmovalcev.

Najboljše uvrstitev Gorenjev: 1. Predan (Orehova vas), 2. Mulej, 3. Lipnik (oba Radovljice), 5. Mežnar (Tržič), 8. Rozman (Škofja Loka), 9. Belhar (Tržič).

M. Jenkole

Veleslalom za vrhunski razred

LJUBLJNA - Za konec letošnje alpske smučarske sezone bo SK Tržič na Zelenici jutri ob 10.30 organizator se zadnjega veleslaloma za vrhunski razred članov, članic, mladincev in mlašink. Organizator sprejema prijave do torka do 12. ure po telefoni 50-188.

-dh

Na Zelenici pionirji

Ljubljana - Smučarski klub Tržič je bil na zeleničkih smučarskih organizatorih slaloma selekcija razreda za starejše pionirje in mlajše pionirje ter pionirje. V vseh starih kategorijah je nastopilo 49 mladih alpskih tekmovalcev iz 14 slovenskih smučarskih kolektivov.

Rezultati - starejše pionirje: 1. Zupančič (Novinar) 84,42, 2. Blažič (Triglav) 84,91, 3. Šifrer (Novinar) 90,02; **mlajše pionirje:** 1. Lekšovsek 86,21, 2. Valanc (oba Novinar) 91,07, 3. Dovžan (Triglav) 139;

starejši pionirji: 1. Konhajzler (Novinar) 88,52, 2. Košir 84,97, 3. Stular (oba Triglav) 96,86; **mlajši pionirji:** 1. Petrovič (Novinar) 84,04, 2. Stoklasa (Trbovlje) 99,47, 3. Krampelj (Triglav) 100,16.

-dh

sport med vikendom

ODBOJKA - Derby srečanje med Kamnikom in Jesenicami se je končalo z zmago Kamničanov s 3:2. V ženski ligi pa so Jesenčanke zmagale v Novem mestu, kjer so odpravile Krko s 3:1. S tem pa je tudi končano letošnje prvenstvo v vseh republiških ligah. V moški konkurenčni so Jesenčane zasedle 3. mesto, Kamnik pa je 6. V ženski konkurenčni pa so Jesenčanke pristale na 5. mesto.

ROKOMET - V II. zvezni ligi je Alpes premagal Olimpijo s 24:19 (15:9). Škofješka Jelovica je izgubila v Zagrebom s 17:22 (6:9). V republiški ligi pa so bili doseženi naslednji rezultati: Tržič : Krka 28:19 (12:8), Brežice : Sava 21:11 (12:5), Predvor : Izola 21:8 (13:4), Velenje : Kamnik 18:13 (9:6).

Pari prihodnjega kola: Jelovica : Slatina, Zamet : Alpes, Ormož : Tržič, Predvor : Brežice, Šmartno : Sava, Kamnik : Dobravlje.

Partizan Kranj je prvič v Kranju organiziral Cooperjev trim test. Na stadionu Stanka Mlakarja je bilo v nedeljo vse dopoldne izredno živahno in se je v testu pomerilo oz. preskusilo vzdržljivost 195 Kranjanov in Kranjčank. - Foto: F. Perdan

Solarji počastili letošnje jubileje

Kranj - V soboto so učenci in učenke osnovnih šol Simon Jenko in France Prešeren na poseben način počastili letošnje jubileje: 40-letnico ustanovnega kongresa KPS, 40-letnico Titovega prihoda na čelo KPJ in 85-letnico Titovega rojstva. Na stadionu Stanka Mlakarja so se v šestih atletskih disciplinah pomerile 5-članske reprezentacije petih šestih, sedmih in osmih razredov. V nepozabnem tekmovalnem vzdobju sočovelci, ki se niso uvrstili v ekipe, je nastopilo 360 tekmovalcev in tekmovalk iz vseh šol. Ob dobrini organizaciji je bilo doseženih več odličnih rezultatov, samo tekmovanje pa je velik prispevek k težnjam za oblikovanje ustreznega sistema atletskih tekmovanju osnovnolicev. Pri pionirkah je bila boljša osnovna šola F. Prešeren s 531,5 : 458,5 točk, pionirji osnovne šole S. Jenko pa so premagali nasprotnike z rezultatom 528 : 487. V skupnem seštevku je zmagal osnovna šola France Prešeren z rezultatom 1018,5 : 986,5 točk.

REZULTATI: 5. razred - pionirke: 60 m: 1. S. Jenko 65,4. Točke: S. Jenko 118, F. Prešeren 108. Pionirji: 60 m: 1 - 2. Teran (FP) in Krampl (SJ) 9,0; 3 - 4. Štular (SJ) in Samardžija (FP) 9,1; 600 m: 1. Majcen 1:46,4, 2. Grašč (oba FP) 1:57,2, 3. Salj (SJ) 1:59,4; Daljava: 1. Jerman 44,5, 2. Nikovič (oba FP) 396, 3. Tavčar (SJ) 388; Višina: 1. Bogataj 130, 2. Jošt 130, 3. Rakovec (vsi FP) 125; 4 × 100 m: 1. S. Jenko 60,5, 2. F. Prešeren 60,7. Točke: F. Prešeren 123, S. Jenko 110. Skupaj: F. Prešeren 231, S. Jenko 228 točk.

6. razred - pionirke: 60 m: 1. Bener 9,0. 2. Indihar 9,1, 3. Jerla (vsi FP) 9,3; 400 m: 1. Drakaler (FP) 1:13,6, 2 - 3. Pivk (FP) in Hrovatin (SJ) 1:16,1; Daljava: 1 - 2. Sirc (FP) in Bilbija (SJ) 360, 3. Praust (FP) 335 cm; Višina: 1. Cimperman 125, 2. Sajovic (oba SJ) 115; 4 × 100 m: 1. F. Prešeren 59,3, 2. S. Jenko 63,4. Točke: F. Prešeren 136, S. Jenko 97. Pionirji: 60 m: 1. Bogataj 8,7, 2 - 3. Kern in Jaklič (vsi SJ) 9,1; 600 m: 1. Kelebić (SJ) 1:48,6, 2. Marinšek (FP) 1:50,3, 3. Krašovec (SJ) 1:51,3; Daljava: 1. Juhan 438, 2. Merlak (oba SJ) 417, 3. Koratija (FP) 416; Višina: Kovač 140, 2. Šilar (Koratija) 135, 3. Vehovec (SJ) 135; 4 × 100 m: 1. S. Jenko 60,7, 2. F. Prešeren 61,8. Točke: S. Jenko 135, F. Prešeren 99. Skupaj: F. Prešeren 235, S. Jenko 232 točk.

7. razred - pionirke: 60 m: 1. Cermelj 8,9. 2. Šmid: 1:10,4, 2. Bajzelj (oba FP) 1:14,9, 3. Kuralt (SJ) 1:16,9; Daljava: 1. Sajovic 420, 2. Pavlin 145, 2. Oman 135, 3. Jošt (vsi FP) 130 cm; Krogla (3 kg): 1. Mali (SJ) 10,52, 2. Belehar 10,16, 3. Skubic (oba FP) 9,14 m; 4 × 100 m: 1. F. Prešeren 58,0, 2. S. Jenko 63,5. Točke: F. Prešeren 142,5, S. Jenko 132,5. Pionirji: 60 m: 1. Rihartš 8,0; 2 - 3. Gorenjec in Hrnčič (vsi SJ) 8,4; 400 m: 1. Jurancič (SJ) 1:35,6, 2. Kurat (FP) 1:36,4, 3. Frelih (SJ) 1:37,5; Daljava: 1. Božič (SJ) 485, 2. Tirovič 462, 3. Bešter (oba FP) 459 cm; Višina: 1. Svegelj (FP) 145, 2. Rihteršč (SJ) 140, 3. Sajovic (FP) 140; 140 cm; Krogla: 1. Kolar (SJ) 10,95, 2. Gorjanc 10,05, 3. Alibabč (oba FP) 9,37 m; 4 × 100 m: 1. S. Jenko 60,3, 2. F. Prešeren 61,9. Točke: F. Prešeren 146, S. Jenko 111. Pionirji: 60 m: 1. Bačar 7,4, 2. Mencinger (oba SJ) 7,7, 3. Bradiščki (FP) 7,8; 600 m: 1. Ferkulj 1:35,6, 2. Grozdečki 1:39,3, 3. Bešter (vsi SJ) 1:40,8; Daljava: 1. Pevec 565, 2. Kričaj 500, 3. Pezelj (vsi FP) 485 cm; Višina: 1. Čuhuk (SJ) 150, 2. Luščina 150, 3. Stupan (oba FP) 145 cm; Krogla: 1. 11,19, 2. Marin (oba SJ) 11,06, 3. Minov (FP) 10,80 m; 4 × 100 m: 1. S. Jenko 48,9, 2. F. Prešeren 52,8. Točke: S. Jenko 144, F. Prešeren 121. Skupaj: F. Prešeren 266, S. Jenko 255 točk.

J. Kavčič

V počastitev pobratenja kolesarskih klubov Adria iz Trsta, Grosupelj in Koperice je KK Kokrica v nedeljo organiziral kolesarski trim, ki se ga je udeležilo blizu sto kolesarjev. Pot, na katero so odšli ob 9. uri izpred kulturnega doma na Kokrici, je bila dolga približno 60 kilometrov in je potekala skozi Kranj, Škofja Loka do Dražgoš, kjer so si ogledali spomenik legendarni dražgoški bitki ter se po potku spet vrnili v Kranj. (H. J.) - Foto: F. Perdan

Prvomajska nagradna brzoturnirja in simultanka

KOMENDA - Šahovski klub in občinska šahovska zveza Kamnik prirejata 1. župna nagradna brzoturnirja za člane in mladince posamezno ter simultanu mojstru Germekmu s pionirji kamniške občine. Te šahovske prireditve bodo organizirane v počastitev 1. maja, praznika vseh delovnih ljudi, 85. rojstnega dne tovarischa Tita, 40-letnega prihoda Tita na čelo ZKJ, praznika občine Kamnik in meseca športa Komenda 77.

Začetek turnirjev bo 1. maja ob 9. uri v dvorani prostovnega društva v Komendi. Organizator sprejema prijave neposredno pred začetkom turnirjev, in sicer do 8.45. Nagradni sklad za turnir šahistov znaša 45.000 dinarjev, nagrajenih pa bo 24 najboljših šahistov.

P. Plešev

Sagadin spet odličen

Na stadionu Stanka Mlakarja v Kranju je bil atletski miting AK Triglav, na katerem je sodeloval več kot 100 atletin v atletov. Spet se je najbolj izkazal Janez Sagadin, ki je v teku na 100 m dosegel odličen čas 10,7.

Rezultati - člani: 100 m: 1. Sagadin 10,7, 2. Ravnikar 11,0, 200 m: 1. Sagadin 22,1, 2. Starec 22,4, 1000 m: 1. Krivec 2:33,8, 2. Šraj 2:34,6. Daljava: 1. Potočnik 654, 2. Džordžević 631, krogla: 1. Sajevic 12,16, 2. Kogovšek 12,16; članice 100 m: 1. Jesenovec 12,5, 2. Papš 13,7, 400 m: 1

Še druge oblike pomoči ostarelom

Z večanjem števila starejšega prebivalstva v naši družbi se pojavlja poleg potreb po domskem varstvu starih občanov še vrsta drugih oblik. Medtem ko najbrž ne bo težko dobiti prostor v domu za starajoče, saj na primer v Ljubljani rasteta kar dva domova za ostarele, na Gorenjskem pa že gradijo ali se pripravljajo na gradnjo takih domov v Radovljici, Tržiču in Škofji Loki, v Kranju pa je pravkar dokončan tudi prizidek k domu Albina Drolca v Potočah, so druge oblike skrbi za stare občane nekako v ozadju. Verjetno si prav vsak starejši, ki ostane v poznih letih sam, pomoči potreben, morda tudi slabega zdravja ali celo priklenjen na posteljo, ne želi preseliti iz svojega doma, iz okolja, ki ga je vajen, v dom za ostarele. Zato so se ponekod pri nas (na primer v Mariboru in Velenju in še kje) že razvile tudi druge vrste skrbi za stare kot so soseska pomoč in organizirana nega bolnih ostarelih na domu.

V kranjski občini je prav gotovo z dvema domovoma za ostarele na Planini in v Potočah, za skupaj 250 občanov, za zdaj in tudi za nekaj let naprej poskrbljeno za potrebe po domskem varstvu starejših občanov. Lani je bilo v domovih za ostarele v občini in tudi v drugih slovenskih občinah 155 občanov iz Kranja. Večinoma so to upokojenci, ki si lahko v celoti ali pa deloma plačujejo oskrbino, za 30 občanov pa stroške bivanja plačuje skupnost socialnega skrbstva.

Nekako v ozadju skrbi za ostarele, akcijski program je sprejela občinska konferenca SZDL že leta 1970, pa so ostale druge oblike pomoči v varstvu starih občanov: to so sosedska pomoč, hišna pomoč, nega na domu, organizacija prehrane, delovna terapija, razvedrilo in druge oblike. Skupnost socialnega skrbstva Kranj se je zato odločila ugotavljati konkretno potrebe starih občanov po pomoči na domu. Iz ankete, ki jo je opravil Center za socialno delo Kranj, je razvidno, da v občini potrebuje kakršno koli pomoč na domu 311 občanov, saj je skoraj večina teh občanov bolnih ali vsaj slabšega zdravja. Pomoč na domu bi takoj potrebovalo 87 občanov, ostali pa jo bodo lahko prej ali slej. Najbolj so seveda potrebni pomoči takšni, ki živijo sami in so brez sorodnikov, slabega zdravja ali celo privezani na posteljo.

Do uredništve programa nege ostarelih na domu, ki so si ga zastavili pri skupnosti za socialno skrbstvo, seveda ne bo moglo priti že jutri: rok za sestavo programa nege je sicer kratek, do 1. julija, sestavila pa naj bi ga delovna skupina, ki jo bo imenoval izvršni odbor skupnosti socialnega skrbstva. Na osnovi sprejetega programa pa bi verjetno kazalo z ostalimi interesnimi skupnostmi skleniti družbeni dogovor o izvajjanju te oblike varstva ostarelih občanov v občini.

L.M.

Tiskovna konferenca v Tacnu

Še so prosta mesta v šoli za miličnike

»Saj imamo film o dejavnosti naše šole,« je na letosnji redni vsakoletni tiskovni konferenci za novinarje povedal direktor Šole za miličnike katedre v Tacnu Franc Molan, »toda čeprav je star šele dve leti, je že zastarel. Tu imamo toliko novega, da mladim, ki se zanimajo za poklic miličnika, na naši šoli tega res ne moremo več kazati.«

Že na zunaj ta zdaj štiriletna šola, ki sodi v sklop petih šol Solskega centra RSNZ, krepko spreminja videz. V gradnji je stavba, v kateri bo dobil prostor četrtri letnik te šole, razen tega pa bodo tu še prostori za mladinsko delo, kulturne prireditev itd. Nova bo tudi večnamenska dvorana z 200 sedeži za predavanja. Modernizacija pa je vidna tudi znotraj šole v kabinetih v izredni skrbi za napredel vzgoje in tehnične vzgoje še posebej. Obnovljeni so vsikabineti: tu je fonolaboratorij za pouk tujih jezikov, sodobno opremljen kabinet fizike in kemije z instrumenti, katerih bi bila vesela tudi kaka visoka šola, dopolnjujejo kabinet zvez in prometa, kabinet vojaške vzgoje, motoristike (zdaj imajo tudi motorje za motokros) in drugo.

»Vzporedno z dopolnjevanjem učnih pripomočkov,« pravi direktor šole, »pa seveda dopolnjujemo tudi program šolanja. Naš cilj je usposobitev miličnika za odgovorno delo, ki ga bo opravljal, zato je veliko časa namenjenega tudi praksi in sicer že v šoli in kasneje na obvezni praksi na PM. K utrjevanju in širjenju sposobnosti naših gojencev pa seveda prispeva še kup svobodnih aktivnosti, kar 27 jih imamo, od sekcije za ljubitelje službenih psov, do sekcije jezdenja, športnih in kulturnih sekcij, ki so sicer večinoma nadaljevanje učnega programa.«

Sola bo letos sprejela 180 novih učencev po sicer že znanih razpisnih pogojih. Po predhodnem vpisu, ki se je letos uveljavil, se je za šolo prijavilo 421 osmošolcev, kar je sicer nekoliko več kot lani, vendar razpis še ni končan. Stevilka pa nikakor ni prevelika, saj na šoli menijo, da je treba za dober izbor dokaj večje število kandidatov: zdravstveni kriteriji za sprejem v šolo so namreč strogi, saj je potrebna dobra fizična pripravljenost, šolanje je zahtevno in dokaj naporno, zato kandidate z motnjami v vidu, nizke rasti, s srčnimi hibami, okvarami vida, nevzročami odklanjajo. Iz zdravstvenih razlogov je odklonjenih tukico fantov, da šola meni, da v predšolskem in osnovnošolskem preventivnem zdravstvu otrok ne poteka vse tako kot bi moral, ali da je vsaj telesna vzgoja enostranska. Pri sprejemu je važen seveda tudi šolski uspeh v osnovni šoli, obvladanje slovenskega

Velika želja se je uresničila

Veliko slavlje v Sovodnju – Kolektivu Termopola se je uresničila dolgoletna želja – Novi proizvodni in poslovni prostori – Na svečani otvoritvi je govoril republiški sekretar za delo Pavle Gantar – Napredek kraja je zagotovljen – Jeseni do Sovodnja še asfaltirana cesta

Nova proizvodna in poslovna zgradba Termopola v Sovodnju – Foto: F. Perdan

Sovodenj – V petek, 22. aprila, je bilo v Sovodnju v Poljanski dolini zares enkratno slavlje. Slavil je celoten Termopolov kolektiv, slavila pa je tudi sovodenjska krajevna skupnost. Po osemnajstih letih so se dekleta in žene, možje in fantje s tega področja iz mnogo pretehnih in skrajno neustreznih termopolovih prostorov preselili v moderne proizvodne in poslovne prostore.

»Današnjega dne se veselimo prav vsi,« je dejal uvodoma predsednik delavskega sveta v podjetju Milan More, »skajti dolgo smo ga morali čakati.« Nato je v imenu kolektiva pozdravil vse goste.

»Vaša delovna zmaga pa je prav gotovo najlepše darilo tovariu Titu za njegov 85. rojstni dan in za 40-letnico njegovega prihoda na čelo komunistične partije,« je dejal v nadaljevanju predsednik skofjeloške občinske skupščine Tone Polajnar. Poudaril je, da je Termopol v vseh letih močno vplival na razvoj kraja, da pa je otvoritev novih prostorov prav gotovo tudi nova prelomnica in nov mejnik. »Sovodenj postaja vse bolj pomembno delavsko središče,« je nadaljeval. »To je izredno pomembno za nadaljnji razvoj kraja. Odpreti bo mogoče nova delovna mesta, zagotoviti ustrezne osebne dohodke, poskrbeti pa tudi za napredek na kulturnem, športnem in drugih področjih javnega življenja.«

Nato je Tone Polajnar dejal: »Delovni pogoji so bili doslej za Termopolov kolektiv skrajno nemogoči. Zdaj pa se bo produktivnost prav gotovo lahko močno povečala. Kajti tu imamo pridnega in delovnega človeka.«

Letos so v Sovodnju že odprli celodnevno osnovno šolo. Pretekli petek so v kraju odprli nove prostore Termopola. »Toda to še ni vse,« je poudaril Tone Polajnar, »skajti letos jeseni se bomo po predvidenih skoraj zagotovo srečali še enkrat. Takrat naj bi namreč odprli novo modernizirano in asfaltirano cesto Trebija – Sovodenj. Z deli naj bi namreč začeli že avgusta.«

V nadaljevanju svečanosti je direktor podjetja inž. Janko Pogačnik spregovoril o dosedanjem razvoju podjetja. Spregovoril pa je tudi o težavah, ki so kolektiv pestile pri gradnji. Predvsem so bile to težave s finančnimi sredstvi in s pridobitvijo

primerne lokacije. »Termopolovci so nove prostore začeli graditi ob koncu lanskega junija. Delavci Gradaša so svoja dela opravili v rekordnem času. Zato je kolektiv Termopola že lahko v novih prostorih. Prav tako pa se je inž. Janko Pogačnik zahvalil podjetju Jugovinu iz Splita, ki je bil pripravljen prispeti kredit. Naložba za nekaj več kot 100-članski kolektiv začes ni bila majhna. V osnovna sredstva je bilo namreč potrebno vložiti prek 15 milijonov din.

»Zare! ste lahko ponosni na vašo delovno zmago,« je nato dejal republiški sekretar za delo Pavle Gantar. »Da ste dosegli to, je bilo potrebno trdo delo, potrebnega pa je bilo tudi veliko samoodrekanja. Moram pa istočasno priporočiti, da je vloga malega gospodarstva vse večja, da pa si pridobiva še tudi vse večji pomem. Zato je le-to močno zastopano tudi v srednjeročnem načrtu našega razvoja. Odpirajo se namreč vse večje možnosti za odpiranje takih obratov. To pa predvsem zato, ker se malo gospodarstvo lahko razvija tudi na manj razvitih področjih. Istočasno pa bodo vse večje delovne organizacije morale biti vse bolj zainteresirane za poslovno tehnično sodelovanje z manjšimi kolektivi. To pa bo pripomoglo k vedno večjemu zmanjševanju razlik med vasjo in mestom.«

Pretekli teden je bil na Krvavcu tečaj za miličnike gorske reševalce. V petek je bila tudi spominska svečanost za pred leti preminulim republiškim sekretarjem za notranje zadeve Slavkom Furlanom,

Po predaji darila direktorju Termopola inž. Janku Pogačniku, podarjeno mu je bilo za izredna prizadevanja pri gradnji nove tovarne, in krajšem kulturnem programu so si gostje in domačini z zanimanjem ogledali nove Termopolove prostore. V popoldanskih urah pa se je tovariškega srečanja, ki je sledilo, udeležila tudi delegacija iz prijateljske občine Sovodenje v Italiji. Sovodenčani namreč z našimi rojaki iz zamejstva že daje časa vzdržujejo prijateljske stike.

Še posebna čast pa je na petkovski svečanosti doletela delavki, ki sta v podjetju od vsega začetka Ivanka Šifrar in Marica Burnik sta namreč »prerezali« trak ob vhodu v tovarno in tako svečano odprli Termopolove prostore. J. Govekar

Enotedenske šolske počitnice

Cetrtek in petek sta delovna dneva, vendar šole ne bodo delale oziroma učenci ne bodo imeli pouka. Zato je republiški komite za šolstvo SRS poslal pretekli teden vsem šolam v Sloveniji okrožnico, v kateri jih seznanja z določili letos veljavnega šolskega koledarja, hkrati pa jih poziva, naj v četrtek in v petek poskrbijo za organizirano varstvo učencev, katerih starši so na delu, da vse zainteresirane učence pa naj pravijo program prostovoljnih dejavnosti in rekreacije. Se posebej pa so z okrožnico opozorili ravnatelje šol, da so osebno odgovorni za izvajanje teh zahtev in, da ne bo več prostih dni, kot jih dovoljuje letosnji šolski koledar.

Letošnji šolski koledar med drugim določa, da so v osnovnih in srednjih šolah prosti dnevi 27. aprila in 2. in 3. maja. Hkrati z šolskim koledarjem pa je bil lani sprejet sklep, da bosta letos prosti tudi četrtek, 28. in petek 29. aprila in, da naj šole ta dva dnia nadomestijo s poukom v soboto, 23. aprila in v soboto, 7. maja.

Zakaj lahko šole podaljšajo praznike, čeprav je republiški komite za delo spregovoril sklep, da se pravomajski prazniki ne morejo podaljšati za ta dva dni, tudi z nadomeščanjem z delom ob prostih sobotah ne. Na republiškem komiteju za vzgojo in izobraževanje so se za ta dva prostodneva odločili predvsem iz praktičnega pedagoškega dela. Ze vpopljušilu k šolskemu koledarju so navedli, da je enodnevni ali dvo-dnevni pouk med državnimi prazniki ali nedeljo neintenziven in, da povzroča velike probleme šolam, ki imajo učence iz diaških domov. Že prejšnja leta so šole pogosto zahtevale, da v takšnih primerih pouka ne bi bilo. Zlasti to velja za pravomajski prazniki. Starši so v velikem številu odhajali na dopust in so s seboj jemali otroke. Če je več prostih dni strnjeni, odhajajo domov tudi srednješolci iz oddaljenejših krajev in jim dva prostodneva veliko pomenita. Ker sta letos med prazniki samo dva prostodneva, strokovne službe pri republiškem komiteju za vzgojo in izobraževanje menijo, da je bolj umestno prenesti pouk na bližnje sobote.

To pa ne pomeni, da bodo šolska vrata v teh dneh zaprta. Šole bodo v skladu z delovnim programom organizirale izlete, varstvo za učence, prehrano in druge dejavnosti. Podobno kot to delajo napr. ob slovenskem kulturnem prazniku ali dnevu mladosti. To se pravi, da bodo imeli prosti učenci, za učitelje in druge delavce na šolah pa četrtek in petek ne bosta prosti.

L. Bogataj